

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні педагогічні практики

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність

8.01010601 „Соціальна педагогіка”

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація

Неформальна освіта
(назва спеціалізації)

інститут,
факультет,
відділення

Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2015-2016 навчальний рік

Робоча програма «Актуальні педагогічні практики» для студентів, які навчаються за спеціальністю «Соціальна педагогіка» та здобувають академічну кваліфікацію «магістр соціальної роботи».

Розробники:

Денисюк О.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (*Модуль 4. Менторська підтримка дітей та молоді*).

Лях Т.Л., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (*Модуль 2. Методика створення корекційних та профілактичних завдань. Модуль 3. Методика проведення адвокаційних кампаній*).

Спіріна Т.П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (*Модуль 5. Інноваційна діяльність у соціальній сфері*).

Фірсова І.М., викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (*Модуль 1. Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності*).

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.

Протокол від «28» серпня 2015 року № 9.

Завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

(Т.Г. Веретенко)

Розподіл годин звірено з навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини

(Н.А. Клішевич)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики»	
I. Опис предмета навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики»	11
II. Тематичний план навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики»	12
III. Програма курсу «Актуальні педагогічні практики»	
Модуль 1. Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності	16
Модуль 2. Методика створення корекційних та профілактичних програм	29
Модуль 3 . Методика проведення адвокаційних кампаній	38
Модуль 4. Менторська підтримка дітей та молоді	48
Модуль 5. Інноваційна діяльність у соціальній сфері	61
IV. Система поточного та підсумкового контролю знань	70
V. Методи навчання	72
VI. Методичне забезпечення дисципліни	72
VII. Питання до екзамену	73
VIII. Рекомендована література	78

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності: 8.01010601 «Соціальна педагогіка».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні підходи до організації та здійснення соціально-педагогічної роботи та окремі прийоми й психотехніки, застосування яких сприяє підвищенню професійної майстерності майбутніх соціальних педагогів.

У сучасних умовах, коли до молодого фахівця – соціального педагога пред'являється високий рівень професійних вимог, успішність професійної діяльності значною мірою визначається ступенем сформованості його професійної майстерності.

Програма навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні» складається з таких модулів:

- *Модуль 1. Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності.*
- *Модуль 2. Методика створення корекційних та профілактичних програм.*
- *Модуль 3. Методика проведення адвокаційних кампаній.*
- *Модуль 4. Менторська підтримка дітей та молоді.*
- *Модуль 5. Інноваційна діяльність у соціальній сфері.*

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики» є: оволодіння студентами базовими теоретичними знаннями в галузі реклами загалом і соціальної реклами зокрема та застосування їх в процесі практичної діяльності, пов'язаної зі створення рекламних матеріалів соціального характеру та проектуванням соціальної рекламно-інформаційної кампанії; ознайомлення студентів з методикою конструювання корекційних та профілактичних програм; ознайомлення зі специфікою адвокаційної роботи соціального педагога та відпрацювати навички розробки, організації і проведення адвокаційних кампаній на локальному, регіональному та національному рівнях; розкрити сучасні наукові уявлення про впровадження методики менторської підтримки дітей та молоді, яка б допомогла реалізації особистісного підходу до клієнта; підготувати студентів до впровадження змін у сучасну практику соціальної роботи; розвивати нові ідеї, а також аналізувати реальні нововведення та проблеми їхнього впровадження.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Актуальні педагогічні практики» є :

- Ознайомити студентів з основами рекламної діяльності шляхом звернення основної уваги на специфіку саме соціальної реклами як засобу комунікації в сучасному суспільстві; з основами організації діяльності зі створення соціальної реклами; з технологіями створення рекламних

матеріалів та оцінки ефективності впливу соціальної реклами на громадськість;

- навчити практично застосувати студентів власні теоретичні знання в процесі виконання учбових завдань та підготовки, розробки, презентації й оцінювання результативності власних рекламних проєктів;
- ознайомити зі складовими корекційних та профілактичних програм;
- ознайомити зі змістом понять «адвокація», «адвокаційна кампанія», генезою адвокаційних кампаній у соціальній сфері, рівнями адвокації;
- охарактеризувати правове поле, що дозволяє державним організаціям та громадським об'єднанням проводити адвокаційні кампанії;
- проаналізувати нормативно-законодавче забезпечення соціальної роботи в Україні та визначити проблеми й суперечності, що призводять до дискримінації дітей та сімей і потребують адвокації їхніх інтересів;
- ознайомити з формами залучення осіб, чий інтерес лобіюється, до процесу адвокації;
- ознайомити з методами адвокації та відпрацювати навички розробки і впровадження адвокаційних кампаній;
- ознайомити з суттю менторської підтримки та основами її практичної реалізації;
- ознайомити із сутністю інновацій та специфікою інновацій у соціальній роботі;
- проаналізувати причини опору інноваціям та методи подолання перешкод;
- обговорити особливості аналізу, опису та оцінювання інновацій;
- ознайомитись із описом проєктної діяльності у соціальній сфері;
- розглянути практичні аспекти інноваційної діяльності.

В результаті вивчення даного курсу **студенти повинні знати** особливості створення та реалізації рекламно-інформаційних кампаній в соціальній сфері, компоненти корекційних та профілактичних програм, сутність понять «адвокація», «адвокаційна кампанія», історію виникнення та поширення адвокаційних кампаній у соціальній сфері, рівні адвокації; правове поле адвокаційної діяльності соціального педагога; методи адвокації, сутність та зміст методики менторської підтримки дітей та молоді; основні програми менторської підтримки; основну інформацію про інновації, методологію інновацій та інноваційну діяльність, про інновації в соціальній сфері, інноваційний потенціал особистості, особливості інноваційного процесу в соціальній службі та принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності.

Студенти повинні вміти створювати рекламно-інформаційні матеріали на будь-які соціально значущі теми та вміти організовувати й проводити рекламно-інформаційні коамапні некомерційного характеру; визначати проблеми

певних груп дітей та сімей і розробляти корекційні та профілактичні інтервенції; адаптувати корекційні та профілактичні програми до потреб певної цільової групи, особи; визначати проблеми й суперечності у нормативно-правових актах, що призводять до дискримінації певних груп дітей та сімей і потребують адвокації їхніх інтересів; залучати осіб, чи інтереси лобіюються, до розробки і проведення адвокаційних кампаній; готувати інформаційні повідомлення або доповідні записки; організовувати зустрічі людей, які приймають рішення, з метою впливу на систему зсередини; готувати та проводити особисті зустрічі з метою лобіювання інтересів дітей та сімей; створювати та проводити презентації; застосовувати техніку переконання шляхом театралізованих вистав; створювати прес-релізи та давати інтерв'ю ЗМІ; готувати та проводити прес-конференції; організовувати та проводити кампанії з написання листів до органів державної влади; створювати та подавати петиції; писати листи та статті в газету; організовувати громадські демонстрації та бойкоти; залучати знаменитостей до адвокаційної кампанії; готувати звіти про дослідження з рекомендаціями про реформи; здійснювати моніторинг та оцінку діяльності з відстоювання інтересів; використовувати методику в практиці роботи з різними групами клієнтів; розробляти програму менторської підтримки, адаптувати вправи та обговорення для кожного конкретного випадку в процесі навчання; здійснювати відбір менторів; розробляти тренінгову програму з підготовки менторів; системно уявляти розвиток соціальних інновацій; володіти навичками опису інновацій та інноваційного процесу; долати перешкоди новим ідеям та новій практиці у соціальній роботі; організовувати інноваційний процес співробітників соціальної служби; здійснювати навчання дорослих людей.

Компетенції студентів:

Професійно-базові: *правозахисна* (Здатність самостійно добирати документи для здійснення соціально-правового захисту дітей, реалізовувати основні положення нормативних документів у сфері захисту прав дітей та їх сімей, відбирати кращий досвід соціально-правового захисту особистості та застосовувати його фрагменти у практичній діяльності; організовувати соціально-правову діяльність у різних соціальних інститутах; розробляти алгоритм представлення інтересів дитини; формулювати методичні рекомендації щодо забезпечення прав дитини); *організаційна* (Здатність комплексно використовувати знання в області теорії і практики управління у сфері соціально-педагогічної діяльності. Здатність прогнозувати результати прийнятих організаційно-управлінських рішень і готовність брати відповідальність за їх наслідки. Здатність використовувати ресурси держави, бізнесу та громадських організацій для вирішення проблем соціального благополуччя на основі принципів і технологій реалізації сучасного соціального партнерства. Здатність здійснювати моніторинг та оцінку ефективності соціально-педагогічних проектів та програм; виокремлювати нові напрямки або

зразки у роботі; здатність вимірювати досягнення у виконанні поставлених завдань і формулюванні/перегляді цілей; добирати відповідний інструментарій (інтерв'ю, спостереження, анкети, фокус-групи), уміти ними користуватися); *технологічна* (Здатність використовувати доцільні технології, форми та методи роботи у професійній діяльності. Володіння знаннями щодо характеристики та класифікацій інноваційних технологій, форм та методів, які використовуються у професійній діяльності. Уміння розробляти та адаптувати відповідно до мети, особливостей об'єктів соціально-педагогічної діяльності і реальної ситуації технології, методи та прийоми реалізації завдань соціально-педагогічної діяльності. Здатність до розробки нових методологічних і методичних підходів з урахуванням цілей і завдань соціально-педагогічної діяльності з різними її об'єктами. Здатність добирати найбільш ефективні форми та методи роботи, забезпечувати їх варіативність, структурність, послідовність та інтеграцію. Уміння визначати переваги, можливості окремих технологій стосовно завдань соціально-педагогічної діяльності з дітьми, учнівською молоддю та їхніми сім'ями); *самоосвітня* (Здатність до професійного самовдосконалення, оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності на основі використання сучасних інформаційних технологій. Готовність до ведення дистанційної освітньої та консультативної діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій у викладацькій діяльності. Вміння планувати та реалізовувати програму професійного саморозвитку. Здатність усвідомлювати потребу у професійному саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності).

Професійно-спеціальні: *уміння визначати актуальні проблеми соціально-педагогічної діяльності та прогнозувати шляхи їх вирішення* (Уміння здійснювати аналіз соціально-педагогічної діяльності на міжнародному, національному, регіональному та локальному рівнях; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання. Здатність визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін в нормативно-правових документах. Уміння здійснювати підготовку та систематизацію матеріалів для повідомлень з актуальних проблем соціально-педагогічної діяльності та виступати перед різними аудиторіями (соціальні педагоги, вчителі, вихователі, батьки, громадськість)); *здатність до формування соціальної активності дітей та молоді* (Здатність підвищувати рівень спрямованості здібностей, знань, навичок, прагнень, концентрації вольових та творчих зусиль дітей та молоді на реалізацію нагальних потреб, інтересів, цілей та ідеалів; розробляти педагогічну модель та визначати оптимальні умови формування соціальної активності дітей та молоді; забезпечувати координацію діяльності різних інститутів соціального виховання

в процесі стимулювання дітей та молоді до прояву соціальних ініціатив та участі у суспільному житті); *уміння здійснювати анімаційну діяльність* (Вміння моделювати різні види соціально-культурної діяльності та вирішувати принципово нові соціально-культурні завдання; визначати стратегії дозвілля дітей та молоді; координувати соціально-культурні ініціативи, розробляти та реалізовувати дозвіллі проекти. Здатність вивчати і аналізувати вітчизняний та зарубіжний досвід організації анімаційної діяльності в різних соціальних інститутах та використовувати кращі здобутки в практичній діяльності); *здатність забезпечувати інклюзивні процеси* (Здатність розробляти програму підтримки дітей з особливими освітніми потребами в шкільному середовищі; реалізовувати різні підходи до оцінювання досягнень у соціальному зростанні дітей з особливими освітніми потребами; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з даною категорією сімей. Відбирати кращий досвід та застосовувати його фрагменти у практичній діяльності); *здатність до проектування та прогнозування* (Уміння моделювати просвітницькі та профілактичні програми. Здатність і готовність до планування та здійснення просвітницьких та профілактичних програм, спрямованих на вирішення актуальних проблем соціально-педагогічної діяльності. Здатність розробляти та впроваджувати стратегію і тактику реалізації довгострокових, середньострокових і короткострокових просвітницьких та профілактичних програм. Уміння оформлювати документацію за результатами реалізації програм, презентувати результати); *здатність до пошуку та впровадження інновацій у професійній діяльності* (Знання структури та динаміки розвитку інноваційних процесів, умов їх ефективності. Здатність вивчати та узагальнювати передовий досвід соціально-педагогічної діяльності; включатися в інноваційні процеси, бути їх ініціатором; забезпечувати ефективну взаємодію всіх учасників інноваційного процесу. Здатність проводити експертизу науково-дослідних робіт в соціально-педагогічній сфері); *здатність до проведення наукового соціально-педагогічного дослідження* (Здатність формулювати навчальні проблеми різними інформаційно-комунікативними способами; вивчати та систематизувати досягнення вітчизняних та зарубіжних досліджень в галузі соціальної педагогіки та суміжних галузей знань. Здатність розробляти стратегію, структуру та процедуру здійснення науково-дослідної роботи, добирати оптимальні дослідницькі методики, здійснювати обробку та інтерпретацію (якісну та кількісну) отриманих результатів соціально-педагогічного дослідження; оформлювати результати дослідження відповідно до вимог; аналізувати та систематизувати результати дослідження, використовувати їх у професійній діяльності; володіти різноманітними формами презентації наукових даних: науковий звіт, наукова доповідь, наукова стаття, тези); *створення сприятливого середовища* (Організація сприятливого середовища у різних соціальних інституціях; готовність мобілізуватись до дій в

екстремальних ситуаціях; визначати фактори агресивного середовища, прогнозувати наслідки його впливу на дитину; визначати шляхи створення безпечного й розвивального середовища; розробляти методичні рекомендації з питань створення сприятливого середовища в різних соціальних інститутах).

Програмні результати навчання:

– Здатність продемонструвати лінгвістичні, психологічні, педагогічні, інформаційно-комунікаційні знання з професії у процесі викладання соціально-педагогічних дисциплін, організації та проведенні соціально-педагогічного дослідження, впровадження неформальної освіти.

– Здатність продемонструвати знання щодо структури та динаміки розвитку інноваційних процесів, умов їх ефективності. Здатність вивчати та узагальнювати передовий досвід соціально-педагогічної діяльності; включатися в інноваційні процеси, бути їх ініціатором.

– Здатність здійснювати аналіз соціально-педагогічної діяльності на міжнародному, національному, регіональному та локальному рівнях; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання; визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах.

– Здатність до викладацької діяльності в освітніх закладах з використанням науково-обґрунтованих соціально-педагогічних технологій, проектувати та реалізовувати в практиці викладання нового навчального змісту, технологій та конкретних методик відповідно вимог сучасності. Здатність до оцінки якості викладання з позицій сучасних критеріїв.

– Володіння знаннями щодо стратегії та тактики налагодження зв'язків з представниками різних соціальних інституцій, ЗМІ та вміння їх застосовувати у професійній діяльності. Здатність до встановлення взаємозв'язку та спільної діяльності з громадськими, соціальними та державними структурами для вирішення професійних завдань.

– Здатність комплексно використовувати знання в області теорії і практики управління у сфері соціально-педагогічної діяльності, здатність прогнозувати результати прийнятих організаційно-управлінських рішень і готовність брати відповідальність за їх наслідки.

– Уміння розробляти та адаптувати відповідно до мети, особливостей об'єктів соціально-педагогічної діяльності і реальної ситуації технології, методи та прийоми реалізації завдань соціально-педагогічної діяльності. Здатність до розробки нових методологічних і методичних підходів з урахуванням цілей і завдань соціально-педагогічної діяльності з різними її об'єктами. Здатність добирати найбільш ефективні форми та методи роботи, забезпечувати їх варіативність, структурність, послідовність та інтеграцію.

– Здатність розробляти програму підтримки дітей з особливими освітніми потребами в шкільному середовищі; реалізовувати різні підходи до оцінювання досягнень у соціальному зростанні дітей з особливими освітніми потребами; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з даною категорією сімей.

– Здатність планувати та реалізовувати програму професійного саморозвитку.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 390 годин / 13 кредитів ECTS.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 390 год., з них 34 год. – лекції, 18 год. – семінарські заняття, 52 год. – практичні заняття, самостійна робота – 260 год. (з них 30 год. – підготовка до іспиту), модульний контроль – 26 год., семестровий контроль – 30 год.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики» завершується складанням *іспиту*.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКТУАЛЬНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПРАКТИКИ»

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 13	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта» Напрямок підготовки: -	Обов'язкова	
Модулів – 5	Спеціальність: 8.01010601 „Соціальна педагогіка”	Рік підготовки	
Змістових модулів –13		5-й, 6-й	
Загальна кількість годин – 390		Семестр	
		9, 10, 11-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітньо-професійна програма: другий (магістерський) рівень	Лекції	
		34 год.	
		Практичні, семінарські	
		70 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		260 год. (з них 30 год. – підготовка до іспиту)	
		Вид контролю:	
		Заліки – 9, 10,11 семетри. Комплексний екзамен – 11 семестр.	

II. Тематичний план навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Самостійна робота з підготовки до екзамену	Модульний контроль
Модуль 1 . Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності										
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування рекламно-інформаційних технологій у соціально-педагогічній діяльності</i>										
1.1.1	Рекламно-інформаційна діяльність і суспільство. Соціальна реклама як один з видів комунікації.	21	4	2	0	2	0	15	0	2
	<i>Разом:</i>	21	4	2	0	2	0	15	0	2
<i>Змістовий модуль 2. Технологічні аспекти створення соціальної реклами та оцінка її ефективності</i>										
1.2.1	Основні етапи реалізації рекламно-інформаційної кампанії на соціальну тематику.	21	6	2	0	4	0	15	0	0
1.2.2	Особливості створення та оцінка ефективності соціальної реклами.	18	6	2	0	4	0	10	0	2
	<i>Разом:</i>	39	12	4	0	8	0	25	0	2
	<i>ВСЬОГО:</i>	60	16	6	0	10	0	40	0	4
Модуль 2. Методика створення корекційних та профілактичних програм										
<i>Змістовний модуль 1. Теоретичні основи розробки програм</i>										
2.1.1	Сучасні підходи до моделювання програм	26	4	2	0	2	0	20	0	2
	<i>Разом:</i>	26	4	2	0	2	0	20	0	2
<i>Змістовний модуль 2. Моделювання корекційних програм</i>										
2.2.1	Принципи складання і основні види корекційних програм	26	4	2	0	2	0	20	0	2
	<i>Разом:</i>	26	4	2	0	2	0	20	0	2

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Самостійна робота з підготовки до екзамену	Модульний контроль
<i>Змістовний модуль 3. Моделювання профілактичних програм</i>										
2.3.1	Підходи до моделювання профілактичних програм	25	14	2	0	12	0	10	0	1
2.3.2	Результативність профілактичної програми	13	2	2	0	0	0	10	0	1
	<i>Разом:</i>	38	14	4	0	12	0	20	0	2
	<i>ВСЬОГО:</i>	90	24	8	0	16	0	60	0	6
Модуль 3. Методика проведення адвокаційних кампаній										
<i>Змістовний модуль 1. Теоретичні основи та практичне значення адвокації</i>										
3.1.1	Адвокаційна діяльність соціального працівника	28	6	2	4	0	0	20	0	2
	<i>Разом:</i>	28	6	2	4	0	0	20	0	2
<i>Змістовний модуль 2. Організація адвокаційних кампаній</i>										
3.2.1	Методи адвокації	32	10	2	2	6	0	20	0	2
	<i>Разом:</i>	32	10	2	2	6	0	20	0	2
	<i>ВСЬОГО:</i>	60	16	4	6	6	0	40	0	4
Модуль 4. Менторська підтримка дітей та молоді										
<i>Змістовний модуль 1. Менторська підтримка як інноваційна діяльність в соціальній сфері</i>										
4.1.1	Сутність та зміст менторської підтримки дітей та молоді	9	4	2	2	0	0	5	0	0
4.1.2	Досвід реалізації програм менторської підтримки в вітчизняній та зарубіжній практиці	16	4	2	2	0	0	10	0	2
	<i>Разом:</i>	25	8	4	4	0	0	15	0	2
<i>Змістовний модуль 2. . Методика менторської підтримки дітей та молоді</i>										

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Самостійна робота з підготовки до екзамену	Модульний контроль
4.2.1	Особливості менторської підтримки дітей та молоді	9	4	2	2	0	0	5	0	0
4.2.2	Підготовка волонтерів до здійснення менторської підтримки дітей та молоді	16	4	2	2	0	0	10	0	2
	<i>Разом:</i>	25	8	4	4	0	0	15	0	2
<i>Змістовий модуль 3. Розробка програм менторської підтримки дітей та молоді</i>										
4.3.1	Менторство як форма роботи з обдарованими дітьми	8	2	0	0	2	0	6	0	0
4.3.2	Програма менторської підтримки вразливих груп населення	10	2	0	0	2	0	8	0	0
4.3.3	Організація та проведення тренінгу для майбутніх менторів	22	4	0	0	4	0	16	0	2
	<i>Разом</i>	40	8	0	0	8	0	30	0	2
	<i>ВСЬОГО:</i>	90	24	8	8	8	0	60	0	6
Модуль 5. Інноваційна діяльність у соціальній сфері										
<i>Змістовий модуль 1. Інноваційна діяльність у соціальній сфері в контексті нової суспільної реальності</i>										
5.1.1	Інноватика та соціальні інновації	36	4	2	2	0	0	30	0	2
	<i>Разом:</i>	36	4	2	2	0	0	30	0	2
<i>Змістовий модуль 2. Впровадження інновацій у соціальній сфері</i>										
5.2.1	Інновації у галузі соціальної профілактики	10	8	2	2	4	0	0	0	2
	<i>Разом:</i>	10	8	2	2	4	0	0	0	2
<i>Змістовий модуль 3. Соціальна ефективність інноваційної діяльності</i>										

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Самостійна робота з підготовки до екзамену	Модульний контроль
5.2.1	Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу. Мотивація і стимулювання інноваційної діяльності	32	2	2	0	0	0	30	0	0
5.2.2	Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності	12	10	2	0	8	0	0	0	2
	<i>Разом:</i>	44	14	4	0	8	0	30	0	2
	<i>ВСЬОГО:</i>	90	24	8	4	12	0	60	0	6
	Разом за навчальною дисципліною:	390	48	16	26	52	0	230 + 30 = 260		26

III. ПРОГРАМА

МОДУЛЬ 1. РЕКЛАМНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ДІЯЛЬНОСТІ

Змістовий модуль 1

Теоретичні засади функціонування рекламно-інформаційних технологій у соціально-педагогічній діяльності

Лекція 1.

Тема: Рекламно-інформаційна діяльність і суспільство. Соціальна реклама як один із видів комунікації (2 год.).

Предмет і завдання курсу. Визначення понять «реклама», «некомерційна реклама», «соціальна реклама», «рекламно-інформаційна діяльність» та «рекламно-інформаційні технології». Основні риси реклами. Об'єкт реклами. Мета реклами. Функції реклами. Класифікація реклами. Зміст понять «соціальна реклама», «некомерційна реклама», «суспільна реклама». Мета, задачі та функції соціальної реклами. Комерційна, соціальна та політична реклама: їх спільні та відмінні риси. Класифікація сучасної соціальної реклами. Суб'єкт та об'єкт соціальної реклами. Типи та види соціальної реклами. Соціальна реклама в роботі таких організацій як: некомерційні організації, різного роду асоціації, державні структури. Тематика соціальної реклами. Засоби розповсюдження рекламних матеріалів. Рекламний процес та його учасники. Роль реклами в житті суспільства. Вплив реклами на сфери життя суспільства.

Основні поняття теми: реклама, соціальна реклама, некомерційна реклама, інформація, рекламно-інформаційна діяльність, суб'єкт реклами, об'єкт реклами, засоби розповсюдження рекламних матеріалів.

Практичне заняття 1.

Тема: Соціальна реклама та її правові аспекти у досвіді зарубіжних країн та України (2 год.)

Модульний контроль (2 год.).

Змістовий модуль 2

Технологічні аспекти створення соціальної реклами та оцінка її ефективності

Лекція 2.

Тема: Основні етапи реалізації рекламно-інформаційної кампанії на

соціальну тематику (2 год.).

Етапи реалізації соціальної рекламно-інформаційної кампанії. Спонсоринг і соціальна реклама. Рівні спонсорингу. Планування соціальної рекламної кампанії. Ситуаційний аналіз. Цілі рекламної кампанії. Цілі комунікації. Цільова аудиторія. Бюджет рекламної кампанії. Рекламні засоби і носії реклами. Розробка рекламного повідомлення.

Основні поняття теми: рекламно-інформаційна кампанії, етапи рекламно-інформаційної кампанії, засоби реклами, носії реклами.

Практичне заняття 2.

Тема: Технологічні аспекти проектування соціальної реклами (2 год.).

Практичне заняття 3.

Тема: Планування рекламно-інформаційної кампанії некомерційного характеру (2 год.)

Лекція 3.

Тема: Особливості створення та проектування соціальної реклами. Розміщення, поширення та оцінка ефективності соціальної реклами (2 год.)

Психологія соціальної реклами. Технологічні аспекти проектування соціальної реклами (креатив, правила візуалізації, методика РАМ-провідника, методика подолання стереотипів). Психологічні аспекти негативної соціальної реклами. Рекламний текст. Соціальний слоган. Усна реклама та її особливості. Радіореklama, її особливості та технологія створення. Зовнішня реклама, її особливості та аналіз факторів ефективності. Розробка рекламного повідомлення. Плакат як складова і основна частина соціальної реклами. Психологічні аспекти сучасної соціальної реклами. Психологічні та вікові аспекти ефективності реклами та рекламної комунікації. Проблемні особливості певних основних соціальних тем та робота з ними. Основні психологічні помилки в рекламній продукції.

Медіапланування. Розміщення та поширення соціальної реклами. Інтернет і соціальна реклама. Ефективність реклами (комерційна та комунікативна). Ефективність соціальної реклами як комунікативного фактору. Вплив когнітивних реакцій на ефективність соціальної реклами. Оцінка рекламоздатності соціальних звернень. Критерії якісної оцінки ролі креативної реклами. Вибір і оцінка рекламних ідей. Критерії комунікативної ефективності соціальної реклами. Оцінка психологічної ефективності соціальної реклами.

Основні поняття теми: салоган, рекламний текст, рекламне звернення, усна реклама, відеореklama, радіо реклама, реклама в пресі, реклама на транспорті, реклама в мережі Інтернет, нестандартні носії реклами.

Практичне заняття 4-5.

Тема: Оцінка ефективності авторських рекламних проєктів на соціальну тематику (4 год.)

Модульний контроль 2.

Навчально-методична карта модуля
«Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності»

Разом: 60 год, лекції – 6 год., семінарські заняття – 0 год., практичні заняття – 10 год.,
самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год.

Змістові модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II		
Назва Змістового модуля	Теоретичні засади функціонування рекламно-інформаційних технологій у соціально-педагогічній діяльності	Технологічні аспекти створення соціальної реклами та оцінка її ефективності		
Кількість балів за змістовий модуль	77	136		
Лекції	1	2	3	
Теми лекцій	Рекламно-інформаційна діяльність і суспільство. Соціальна реклама як один із видів комунікації <i>(1 бал)</i>	Основні етапи реалізації соціальної рекламно-інформаційної кампанії <i>(1 бал)</i>	Особливості створення та проектування соціальної реклами. Розміщення, поширення та оцінка ефективності соціальної реклами <i>(1 бал).</i>	
Семінарські заняття				
Теми семінарських занять				
Практичні заняття	1	2	3	4,5
Теми практичних занять	Соціальна реклама та її правові аспекти у досвіді зарубіжних країн та України <i>(11 балів: 1-за відвідування, 10-за роботу на заняттях)</i>	Технологічні аспекти проектування соціальної реклами <i>(11 балів: 1-за відвідування, 10-за роботу на заняттях)</i>	Планування рекламно-інформаційної кампанії некомерційного характеру <i>(11 балів: 1-за відвідування, 10-за роботу на заняттях)</i>	Презентація авторських рекламних проектів на соціальну тематику та оцінка їх ефективності <i>(22 бали: 2-за відвідування, 20-за роботу на заняттях)</i>
Індивідуальна				

навчально-дослідна робота			
Самостійна робота	<p>1.Скласти опорну блок-схему до теоретичного матеріалу з даної теми (5 балів).</p> <p>2. Заповнити таблицю «Спільність і відмінність соціальної і комерційної реклами». (5 балів)</p> <p>3. Підготувати аналіз однієї зі статей, присвячених висвітленню ролі соціальної реклами в житті сучасного суспільства» (10 балів)</p> <p>4. Створити класифікатор носіїв реклами (5 балів)</p> <p>5. Заповнити таблицю «Історичні етапи розвитку соціальної реклами». (5 балів)</p> <p>6. Створити буклет-пам'ятку соціальному педагогові-рекламісту на тему «Правові основи соціальної реклами» (5 балів)</p> <p>7. Заповнити таблицю «правові основи функціонування соціальної реклами в Україні та країнах світу» (5 балів)</p>	<p>1.Скласти опорну блок-схему до теоретичного матеріалу з даної теми. (5 балів)</p> <p>2.Підготувати повідомлення на тему «Психологія соціальної реклами» з ілюстраціями. (10 балів)</p> <p>3. Розробити перелік методичних рекомендацій для соціального педагога-рекламіста по створенню соціальної реклами. (5 балів)</p> <p>4. Скласти поетапний план організації рекламної інформаційної кампанії (3 етапи) (25 балів)</p>	<p>1.Скласти опорну блок-схему до теоретичного матеріалу з даної теми . (5 балів)</p> <p>2. Заповнити таблицю «Переваги та недоліки розміщення рекламних матеріалів в різних ЗМІ». (5 балів)</p> <p>3. Розробити макети рекламних продуктів на соціальну тематику: зовнішня реклама, відео ролик, аудіо ролик, друкована реклама, реклама на нестандартному носії (5 балів*6=30 балів)</p> <p>4. Розробити зміст анкети, завдання якої - визначити рівень ефективності впливу на аудиторію рекламного продукту (авторського) (10 балів)</p>
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота № 2 (25 балів)	
Підсумковий контроль	Залік		
Розрахунок	243:100=2,43. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,43=XX балів (загальна кількість балів).		

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Теоретичні засади функціонування рекламно-інформаційних технологій у соціально-педагогічній діяльності

Практичне заняття 1.

Тема: Соціальна реклама та її правові аспекти у досвіді зарубіжних країн та України (2 год.)

План заняття:

I. Робота над питаннями:

1. Порівняльна характеристика понять «соціальна реклама» та «соціальна інформація».
2. Характеристика законодавчих ініціатив в галузі соціальної реклами в країнах Заходу.
3. Основні тенденції законодавства стосовно соціальної реклами в країнах СНД.
4. Законодавча база соціальної реклами в Україні.
5. Базові проблеми реалізації соціальної рекламно-інформаційної кампанії в Україні.

II. Виконання практичних завдань.

1. Інтерактивна гра «Журналіст».

III. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

Рекомендована література

Основна література: 1-6,7,8,9.

Додаткова література: 5-9.

Змістовий модуль 2

Технологічні аспекти створення соціальної реклами та оцінка її ефективності

Практичне заняття 2.

Тема: Технологічні аспекти проектування соціальної реклами (2 год.).

План заняття:

I. Робота над питаннями:

1. Психологічні особливості соціальної реклами.
2. Специфіка створення рекламних матеріалів до окремих актуальних

соціальних тем (наркоманія, тютюнопаління, пропаганда спорту, профілактика СНІДу, безпека на дорогах).

3. Особливості створення рекламних текстів. Типологія рекламних текстів в соціальній рекламі.

4. Особливості використання звуку в рекламі.

5. Рекламний креатив.

6. Використання образних засобів (метафора, гіпербола, порівняння) в рекламній продукції соціального характеру.

II. Аналіз та обговорення зразків рекламних продуктів на соціальну тематику, створених на різних носіях (аудіо-, відео, друкована реклама, реклама на транспорті та реклама, розміщена на нестандартних носіях).

III. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

Рекомендована література

Основна література: 1-4, 6.

Додаткова література: 1- 4.

Практичне заняття 3.

Тема: Планування рекламно-інформаційної кампанії некомерційного характеру (2 год.)

План заняття

I. Робота над питаннями.

1. Цілі планування рекламної кампанії.

2. Основні етапи процесу планування рекламної кампанії.

3. Характеристика основних етапів реалізації соціальної рекламно-інформаційної кампанії.

4. Методи розрахунку рекламного бюджету.

5. Медіапланування.

6. Медіаплан.

7. Бриф. Постійні розділи брифу.

8. Типи рекламних кампаній (навести приклади).

II. Практична частина.

Складання плану власної соціальної рекламно-інформаційної кампанії у відповідності до обраної теми. Обговорення ідей та змістового наповнення кожного з її етапів.

III. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

Рекомендована література

Основна література: 11.

Додаткова література: 1.

Практичні заняття 5.

Тема: Презентація авторських рекламних проектів на соціальну тематику та оцінка їх ефективності (2 год.)

План заняття

I. Робота над питаннями.

1. Поняття «геніальна творча ідея» в соціальній рекламі.
2. Ієрархія найефективніших емоційних мотивів в соціальній рекламі.

II. Практична частина.

1. Аналіз змісту анкет, розроблених студентами для перевірки ефективності створеної реклами.
2. Презентація студентами власних рекламних проектів на соціальну тематику.
3. Оцінка ефективності даних проектів.

III. Перевірка виконання самостійної роботи студентами.

Рекомендована література

Основна література: 1,3,4.6.

Додаткова література: 10.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу.

Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях.

Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору.

**Тема 1. Рекламно-інформаційна діяльність і суспільство.
Соціальна реклама як один із видів комунікації (12 год.)**

1. Скласти опорну блок-схему до теоретичного матеріалу з даної теми. (1 год.).
2. Заповнити таблицю «Спільність та відмінність соціальної та комерційної реклами» (1 год.).

Соціальна реклама та комерційна реклама	
Спільність	Відмінність

3. Підготувати аналіз однієї зі статей, присвячених висвітленню ролі соціальної реклами в житті сучасного суспільства» (2 год.).
4. Створити класифікатор носіїв реклами (з ілюстраціями) (2 год.).
5. Заповнити таблицю «Історичні етапи розвитку соц. реклами» (1 год.).

Історична епоха	Країна	Рекламні форми	Рекламні засоби

6. Опрацювати зміст нормативно-правових документів та на їх основі створити буклет-пам'ятку соціальному педагогові як рекламісту на тему «Правові основи соціальної реклами» (4 год.).
7. Заповнити таблицю «Правові основи функціонування соціальної реклами в країнах світу» (1 год.).

Країна	Законодавча база

Тема 2. Основні етапи реалізації соціальної рекламно-інформаційної кампанії (10 год.)

1. Скласти опорну блок-схему до теоретичного матеріалу з даної теми (1 год.).
2. Скласти поетапний план організації рекламно-інформаційної кампанії на певну соціальну значущу тему з детальним описом кожного з етапів (9 год.)

Тема 3. Особливості створення та проектування соціальної реклами. Розміщення поширення та оцінка ефективності соціальної реклами (18 год.)

1. Скласти опорну блок-схему до теоретичного матеріалу з даної теми (1 год.).
2. Підготувати повідомлення на тему «Психологія соціальної реклами» з ілюстраціями (2 год.).

3. Заповнити таблицю «Переваги та недоліки розміщення рекламних матеріалів в різних ЗМІ» (1 год.).

Назва засобу масової інформації	Переваги	Недоліки

4. Розробити перелік методичних рекомендацій для соціального педагога-рекламіста по створенню соціальної реклами (1 год.).

5. Розробити макети рекламних продуктів на соціальну тематику (13 год.).

Суть даного завдання полягає в розробці авторських макетів рекламних продуктів на одну (загальну для всіх макетів) соціально значущу тему. Передбачається розробка студентами в рамках однієї обраної теми серії макетів рекламних плакатів (не менше трьох), одного буклету, одного відеоролику, одного зразка аудіо реклами, одного рекламного продукту, розміщеного на нестандартному носії.

Темами для виконання даного виду роботи:

1. Боротьба з наркоманією та тютюнопалінням.
2. Профілактика СНІДу та інших захворювань.
3. Пропаганда здорового способу життя, фізкультури та спорту.
4. Благоустрій рідного міста.
5. Образ рідного міста.
6. Охорона материнства й дитинства.
7. Пропаганда громадських прав та обов'язків.
8. Державні та міські свята.
9. Пропаганда людських цінностей.
10. Проблеми екології.
11. Приклади соціально схвальної поведінки.
12. Безпека на дорогах.
13. Допомога соціально незахищеним категоріям громадян.
14. Боротьба з правопорушеннями.
15. Збереження миру.

Враховуючи комплексний характер виконання даного самостійного завдання, критерії оцінки його представлені в окремій таблиці нижче.

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Наявність виконаних належним чином макетів рекламних плакатів (не менше трьох)	10 балів

2.	Наявність виконаного належним чином макета рекламного буклета	5 балів
3.	Наявність виконаного належним чином зразка відеореклами	5 балів
4.	Наявність виконаного належним чином зразка аудіо реклами	5 балів
5.	Наявність виконаного належним чином зразка рекламної продукції з використанням нестандартних носіїв реклами	5 балів
Разом		30 балів

6. Розробити зміст анкети, метою якої є визначення ступеню ефективності соціальної реклами (зміст анкети розробляється кожним студентом окремо, відповідно до виконаного ним ІНДЗ) (2 год.).

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I.		
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ		
Рекламно-інформаційна діяльність і суспільство. Соціальна реклама як один із видів комунікації (12 год.)	Практичне заняття, модульний контроль, поточні консультації.	40
Змістовий модуль II.		
ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ ТА ОЦІНКА ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ		
Основні етапи реалізації соціальної рекламно-інформаційної кампанії (10 год.)	Практичне заняття, модульний контроль, поточні консультації.	45
Особливості створення та проектування соціальної реклами. Розміщення, поширення та оцінка ефективності соціальної реклами. (18 год.)	Практичне заняття, модульний контроль, поточні консультації.	50
<i>Разом: 40 год.</i>		<i>Разом: 135 балів</i>

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів в рамках вивчення модуля «Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти даного навчального модуля. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці нижче.

Оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекційних занять	1	3	3
2.	Відвідування практичних занять	1	5	5
3.	Відвідування семінарських занять	1	0	0
4.	Робота на практичних заняттях	10	5	50
5.	Робота на семінарських заняттях	10	0	0
6.	Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50
7.	Індивідуальна навчально-дослідна робота	30	0	0
8.	Самостійна робота	135		
Підсумковий рейтинговий бал		243		

Коефіцієнт по даному модулю становить: $243:100 = 2,43$.

Переведення зароблених студентом балів у рейтингові бали здійснюється наступним чином: $X : 2,43$, де X – кількість зароблених студентом балів з навчальної дисципліни; $2,43$ – коефіцієнт з даної навчальної дисципліни.

У нижченаведеній таблиці представлено розподіл балів за видами роботи, що присвоюються студентам упродовж вивчення модуля «Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності» в рамках

навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики».

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Змістові модулі		Індивідуальна робота ЗМ 1, ЗМ 2	Самостійна робота ЗМ 1, ЗМ 2	Модульні контроль- ні роботи ЗМ 1, ЗМ 2
Змістовий модуль 1 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)	Змістовий модуль 2 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)			
12	46	0	135	50

Разом: 243 бали

Кожен модуль включає бали за поточну роботу студента на лекційних, семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування, письмові аналітичні роботи, блок-схеми, опорні конспекти до тем.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

МОДУЛЬ 2. МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ КОРЕКЦІЙНИХ ТА ПРОФІЛАКТИЧНИХ ПРОГРАМ

Змістовий модуль 1 Теоретичні основи розробки програм

Лекція 1.

Тема: Сучасні підходи до моделювання програм (2 год.)

Сучасне уявлення про інтервенцію з корекційною або профілактичною метою. Міжнародні тенденції у конструюванні програм. Огляд вітчизняних практик щодо створення корекційних програм.

Основні поняття теми: програма; корекційна програма; профілактична програма; компоненти програми.

Практичне заняття 1.

Тема: Аналіз зарубіжних та вітчизняних корекційних і профілактичних програм (2 год.)

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

Змістовний модуль 2 Моделювання корекційних програм

Лекція 2.

Тема: Принципи складання і основні види корекційних програм (2 год.)

Принципи проведення корекційно-розвивальної роботи і складання корекційних програм (системності корекційних, профілактичних і розвивальних задач; єдності діагностики і корекції; пріоритетності корекції причинного типу; діяльнісний принцип корекції; урахування вікових, психологічних й індивідуальних особливостей дитини; комплексності методів психологічного і соціально-педагогічного впливу; активного залучення соціального оточення до участі в корекційній програмі; опори на різні рівні організації психічних процесів; програмованого навчання; зростання складності; урахування обсягу і ступеня різноманітності матеріалу; урахування емоційного забарвлення матеріалу). Цілі і завдання корекційної роботи соціального педагога. Основні вимоги до складання корекційних програм. Оцінка ефективності корекційних заходів.

Основні поняття теми: програма; корекційна програма; принципи

корекційної роботи.

Практичне заняття 2.

Тема: Конструювання корекційної програми (4 год.)

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

**Змістовний модуль 3.
Моделювання профілактичних програм**

Лекція 3.

Тема: Підходи до моделювання профілактичних програм (2 год.)

Структура та компоненти профілактичної програми. Модель педагогічної взаємодії Д. Колба. Цільова група програми як першочерговий фактор, що впливає на результативність профілактичної програми. Принципи побудови індивідуальних та групових профілактичних програм. Будова програми просвітницько-профілактичного тренінгу.

Основні поняття теми: програма; профілактика; зміст; мета; учасники; межові умови; ведучий; методи.

Практичне заняття 3.

Тема: Інструменти розробника профілактичної програми (2 год.).

Практичне заняття 4.

Тема: Постановка завдань профілактичної програми відповідно виду профілактики (2 год.).

Практичне заняття 5.

Тема: Розробка програми профілактики девіантної поведінки (2 год.).

Практичне заняття 6.

Тема: Розробка програми профілактики ВІЛ-інфікування (2 год.).

Практичне заняття 7.

Тема: Розробка програми профілактики торгівлі людьми та трудового трафіку (2 год.).

Практичне заняття 8.

Тема: Розробка програми профілактики насильства в сім'ї та

жорстокого поводження з дітьми (2 год.).

Лекція 4.

Тема: Результативність профілактичної програми (2 год.)

Інструменти та індикатори оцінки результативності профілактичної програми. Основні помилки у розробці та реалізації профілактичних програм.

Основні поняття теми: програма; індикатор; результативність.

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

Навчально-методична карта модуля «Методика створення корекційних та профілактичних програм»

Разом: 90 год., лекції – 8 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 60 год., підсумковий контроль – 6 год.

Змістові модулі	1	2	3						
Назва змістовного модуля	Теоретичні основи розробки програм	Моделювання корекційних програм	Моделювання профілактичних програм						
Кількість балів за змістовий модуль	42	42	98						
Лекції	1	2	3						4
Теми лекцій	Сучасні підходи до моделювання програм <i>(1 бал)</i>	Принципи складання і основні види корекційних програм <i>(1 бал)</i>	Підходи до моделювання профілактичних програм <i>(1 бал)</i>						Результативність профілактичної програми <i>(1 бал)</i>
Теми практичних занять	Аналіз зарубіжних та вітчизняних корекційних і профілактичних програм <i>(11 балів)</i>	Конструювання корекційної програми <i>(11 балів)</i>	Інструменти розробки профілактичної програми <i>(11 балів)</i>	Постановка завдань профілактичної програми відповідно виду профілактики <i>(11 балів)</i>	Розробка програми профілактики девіантної поведінки <i>(11 балів)</i>	Розробка програми профілактики ВІЛ-інфікування <i>(11 балів)</i>	Розробка програми профілактики торгівлі людьми та трудового трафіку <i>(11 балів)</i>	Розробка програми профілактики насильства в сім'ї та жорстокого поводження з дітьми <i>(11 балів)</i>	
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 <i>(25 балів)</i>	Модульна контрольна робота 2 <i>(25 балів)</i>	Модульна контрольна робота 3 <i>(25 балів)</i>						
Розрахунок	182:100=1,82. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,82=XX балів (загальна кількість балів).								

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розробки програм

Практичне заняття 1.

Тема: Аналіз зарубіжних та вітчизняних корекційних і профілактичних програм (2 год.)

Змістовний модуль 2. Моделювання корекційних програм

Практичне заняття 2.

Тема: Конструювання корекційної програми (4 год.)

Змістовний модуль 3. Моделювання профілактичних програм

Практичне заняття 3. Інструменти розробника профілактичної програми (2 год.)

Практичне заняття 4. Постановка завдань профілактичної програми відповідно виду профілактики (2 год.)

Практичне заняття 5. Розробка програми профілактики девіантної поведінки (2 год.)

Практичне заняття 6. Розробка програми профілактики ВІЛ-інфікування (2 год.)

Практичне заняття 7. Розробка програми профілактики торгівлі людьми та трудового трафіку (2 год.)

Практичне заняття 8. Розробка програми профілактики насильства в сім'ї та жорстокого поводження з дітьми (2 год.)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що

мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу.

Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях.

Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору.

Завдання виконуються у зошитах для самостійної роботи та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Самостійна робота 1. Аналіз програми (20 год.)

Оберіть одну із запропонованих програм, проаналізуйте її та зобразьте у виглядіструктурно логічної схеми.

Вимоги до оформлення:

Обсяг роботи 1 сторінка, створена у текстовому редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman10. Міжрядковий інтервал 1. Поля з усіх сторін 10 мм.

Виконане завдання приймається електронною поштою за адресою: t.liakh@kubg.edu.ua (тема повідомлення: Схема_ср_1)

Самостійна робота 2. Аналіз просвітницько-профілактичної програми «Сходишки для здоров'я» (20 год.)

Проаналізуйте зміст просвітницько-профілактичної програми «Сходишки до здоров'я». Запропонуйте варіант її змісту, якщо б вона була орієнтована на вторинну (або (на вибір) третинну) профілактику. Обґрунтуйте свою позицію та підсилюйте її соціально-психологічним портретом (ами) можливого (их) учасника (ів) програми.

Вимоги до оформлення:

Обсяг роботи від 5 до 7 сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Виконане завдання приймається електронною поштою за адресою: t.liakh@kubg.edu.ua (тема повідомлення: Сходишки_ср_2)

Самостійна робота 3.Розробка програми (20 год.)

Створіть авторську корекційну або профілактичну програму. Цільову групу та мету оберіть самостійно. Програма має містити такі структурні компоненти:

Вимоги до оформлення:

Обсяг роботи від 7 до 15 сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Виконане завдання приймається електронною поштою за адресою: t.liakh@kubg.edu.ua (тема повідомлення: Розробка програми_ср_3)

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді наступної таблиці.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1		
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ ПРОГРАМ		
Тема 1. Сучасні підходи до моделювання програм (20 год.).	практичне заняття, модульний контроль	5
Змістовий модуль 2		
МОДЕЛЮВАННЯ КОРЕКЦІЙНИХ ПРОГРАМ		
Теми 1-2. Принципи складання і основні види корекційних програм (20 год.).	практичне заняття, модульний контроль	5

Змістовий модуль 3		
МОДЕЛЮВАННЯ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ПРОГРАМ		
Теми 3-4. Підходи до моделювання профілактичних програм Результативність профілактичної програми(20 год.)	практичне заняття, модульний контроль	5
<i>Разом: 60 год.</i>		<i>Разом: 15 балів</i>

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів в рамках вивчення навчального модуля «Методика створення корекційних та профілактичних програм» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти даного навчального модуля. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці нижче.

Оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекційних занять	1	4	4
2.	Відвідування практичних занять	1	8	8
3.	Відвідування семінарських занять	1	0	0
4.	Робота на практичних заняттях	10	8	80
5.	Робота на семінарських заняттях	10	0	0
6.	Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
8.	Самостійна робота	15		
Підсумковий рейтинговий бал		182		

Коефіцієнт по даному модулю становить: $182:100 = 1,82$

Переведення зароблених студентом балів у рейтингові бали

здійснюється наступним чином: $X : 1,82$, де X – кількість зароблених студентом балів з навчальної дисципліни; 1,82 – коефіцієнт з даної навчальної дисципліни.

У нижченаведеній таблиці представлено розподіл балів за видами роботи, що присвоюються студентам упродовж вивчення модулю «Методика створення корекційних та профілактичних програм» в рамках навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики».

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Змістові модулі			Індивідуальна робота ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3	Самостійна робота ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3	Модульні контроль- ні роботи ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3
Змістовий модуль 1 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)	Змістовий модуль 2 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)	Змістовий модуль 2 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)			
12	12	68	0	15	75

Разом: 182 бали

Кожен змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на лекційних, семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування, письмові аналітичні роботи, блок-схеми, опорні конспекти до тем.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

МОДУЛЬ 3. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АДВОКАЦІЙНИХ КАМПАНІЙ

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи та практичне значення адвокації

Лекція 1.

Тема: Адвокаційна діяльність соціального педагога (2 год.)

Зміст понять «адвокація», «адвокатування», «адвокаційна діяльність», «адвокаційна кампанія». Актуальність адвокаційної діяльності соціального педагога в Україні. Рівні адвокації. Розробка адвокаційної кампанії. Правові аспекти адвокації в соціальній сфері в Україні.

Основні поняття теми: адвокація; адвокатування; адвокаційна кампанія; експертна інформація; рівні адвокації.

Семінарське заняття 1.

Тема: Алгоритм визначення проблем й суперечностей, що призводять до дискримінації певних груп дітей та сімей і потребують адвокації їхніх інтересів (2 год.)

Семінарське заняття 2.

Тема: Зарубіжний та вітчизняний досвід адвокаційних кампаній в соціальній сфері (2 год.)

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

Змістовий модуль 2

Організація адвокаційних кампаній

Лекція 2.

Тема: Методи адвокації (2 год.)

Класифікація методів адвокації. Методи і прийоми обробки експертної інформації.

Основні поняття теми: адвокація; адвокаційна кампанія; експертна інформація; методи адвокації.

Практичне заняття 1.

Тема: Розробка інформаційного повідомлення та доповідної записки. Організація кампанії з написання листів до органів державної влади. Розробка петиції (2 год.)

Практичне заняття 2.

Тема: Застосування техніки переконання шляхом театралізованих вистав (2 год.).

Практичне заняття 3.

Тема: Підготовка прес-релізів та прес-конференцій (2 год.).

Семінарське заняття 3.

Тема: Організація громадських демонстрацій та бойкотів (2 год.)

Аналіз громадських демонстрацій та бойкотів у вітчизняній та зарубіжній практиці (за останні 5 років). Основні підходи та алгоритм організації громадських демонстрацій. Основні підходи та алгоритм організації бойкотів.

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

Навчально-методична карта модуля
«Методика організації та проведення адвокаційних кампаній»

Разом: 60 год., лекції – 4 год., семінарські заняття – 4 год., практичні заняття – 6 год., самостійна робота – 40 год., підсумковий контроль – 2 год.

Змістові модулі	1		2		
Назва змістового модуля	Теоретичні основи та практичне значення адвокації		Організація адвокаційних кампаній		
Кількість балів за змістовий модуль	42		86		
Лекції	1		2		
Теми лекцій	Адвокаційна діяльність соціального педагога <i>(1 бал)</i>		Методи адвокації <i>(1 бал)</i>		
Теми семінарських занять	Алгоритм визначення проблем й суперечностей, що призводять до дискримінації певних груп дітей та сімей і потребують адвокації їхніх інтересів <i>(11 балів)</i>	Зарубіжний та вітчизняний досвід адвокаційних кампаній в соціальній сфері <i>(11 балів)</i>	Організація громадських демонстрацій та бойкотів <i>(11 балів)</i>		
Теми практичних занять			Розробка інформаційного повідомлення та доповідної записки. Організація кампанії з написання листів до органів державної влади. Розробка петиції <i>(11 балів)</i>	Застосування техніки переконання шляхом театралізованих вистав <i>(11 балів)</i>	Підготовка прес-релізів та прес-конференцій <i>(11 балів)</i>
Самостійна робота	5 балів		5 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 <i>(25 балів)</i>		Модульна контрольна робота 2 <i>(25 балів)</i>		
Розрахунок	128:100=1,28. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,28=XX балів (загальна кількість балів).				

ПЛАНІ СЕМІНАСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи та практичне значення адвокації

Семінарське заняття 1. Алгоритм визначення проблем та суперечностей, що призводять до дискримінації певних груп дітей та сімей і потребують адвокації їхніх інтересів (2 год.)

План заняття:

I. Робота над питаннями:

1. Технології визначення проблем і суперечностей, що дискримінують певні групи дітей та сімей.
2. Механізми залучення людей, чиї інтереси лобіюються, до участі у адвокаційних кампаніях.
3. Аналіз вітчизняного досвіду проведення успішних кампаній з адвокації інтересів вразливих верств населення.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентами.

Рекомендована література

Основна література: 1, 2.

Додаткова література: 1 – 6.

Семінарське заняття 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід адвокаційних кампаній в соціальній сфері (2 год.)

План заняття:

I. Робота над питаннями:

1. Успішні зарубіжні адвокаційні кампанії.
2. Досвід лобіювання інтересів вразливих категорій населення в Україні.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентами.

Рекомендована література

Основна література: 1, 2.

Додаткова література: 1, 2, 5, 6.

Змістовий модуль 2

Організація адвокаційних кампаній

Практичне заняття 1. Розробка інформаційного повідомлення та доповідної записки. Організація кампанії з написання листів до органів державної влади. Розробка петиції (2 год.).

Практичне заняття 2. Застосування техніки переконання шляхом театралізованих вистав (2 год.).

Практичне заняття 3. Підготовка прес-релізів та прес-конференцій (2 год.).

Семінарське заняття 3. Організація громадських демонстрацій та бойкотів (2 год.)

План заняття :

I. Робота над питаннями:.

1. Аналіз громадських демонстрацій та бойкотів у вітчизняній та зарубіжній практиці (за останні 5 років).
2. Основні підходи та алгоритм організації громадських демонстрацій.
3. Основні підходи та алгоритм організації бойкотів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентами.

Рекомендована література

Основна література: 1, 2.

Додаткова література: 1, 2, 5, 6.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу.

Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях.

Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору.

Завдання виконуються у зошитах для самостійної роботи та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Самостійна робота 1. Проблеми й суперечності у нормативно-правових актах, що призводять до дискримінації певних груп клієнтів

соціальної роботи і потребують адвокації їхніх інтересів (20 год.)

Оберіть будь-яку групу дітей, молоді, сімей, чиї права дискримінуються і вони потребують адвокації їхніх інтересів. Визначіть проблему (и) й суперечність (ості) у нормативно-правових актах, що призводять до дискримінації цієї групи. Врахуйте, що можна здійснювати не лише аналіз вітчизняних нормативно-правових актів, але й порівнювати сучасний стан національного законодавства України у галузі, яку ви обрали, й оцінку стану його відповідності міжнародним стандартам у галузях захисту прав людини і забезпечення охорони громадського здоров'я.

Вимоги до оформлення:

*Обсяг роботи від 5 до 7 сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.*

Виконане завдання приймається електронною поштою за адресою: t.liakh@kubg.edu.ua (тема повідомлення: Адвокація_cp_1)

Самостійна робота 2.Інтерв'ю для ЗМІ (20 год.)

Оберіть групу отримувачів соціальних послуг, інтереси яких ви любіюватиме. Вам необхідно підготуватися до інтерв'ю у ЗМІ. Уявімо, що це інтерв'ю для одного з найвідоміших національних телевізійних каналів. І це інтерв'ю ранком побачать у випуску новин мільйони глядачів.

Завдання:

1. Підготуйтеся до інтерв'ю, дотримуючись нижче наведених порад.
2. Запишіть на відео ваше інтерв'ю. Відео не має перевищувати 5 хв.
3. Готовий відеозапис вашого інтерв'ю збережіть на гугл диску, відкрийте доступ для користувача «Лях Тетяна Леонідівна (t.liakh@kubg.edu.ua)» та надішліть на електронну адресу t.liakh@kubg.edu.ua запрошення його переглянути.

Поради щодо підготовка до інтерв'ю

1. Перед інтерв'ю підготуйте відповіді на наступні питання:
 - Де і коли ви будете давати інтерв'ю?
 - Як довго триватиме інтерв'ю?
 - Хто ще, крім вас, буде інтерв'ювати?
 - Чи буде дискусія або інтерв'ю проходити після деякої події або воно буде прив'язано до якої? То темі?
 - Чому журналісти обрали саме цю тему і саме вас для проведення інтерв'ю?
 - Чи буде це інтерв'ю транслюватиметься в прямому ефірі?

2. Дізнайтеся побільше про журналіста, який буде брати у вас інтерв'ю:

Оцініть його аудиторію. З'ясуйте, хто є вашою мішенню серед його аудиторії і якого роду інформацію ви можете передати вашої мішені через даного журналіста. Зв'яжіться з журналістом і узгодьте питання, які будуть обговорюватися під час інтерв'ю. Завжди пам'ятайте: інтерв'ю починається з того моменту, як ви починаєте вести бесіду з журналістом. Запитайте журналіста про те, які питання будуть вам задані і чи будуть ці питання підтримкою або, навпаки, будуть оскаржувати вашу позицію.

3. Підготуйте статистичні дані, цифри, історії з особистого досвіду та ін.

4. Складіть список основних проблем, які вихотелі б довести до аудиторії, і виділіть по 3-4 са? Екпортувати важливих моменти в кожній проблемі.

5. Переконайтеся в тому, що з питань вашого інтерв'ю ви володієте найсвіжішою інформацією.

Як поводитися під час інтерв'ю

Намагайтеся зберігати і зберігайте спокій, будьте зосередженими.

Пам'ятайте, що не журналіст є мішенню вашої діяльності з відстоювання інтересів; ваша мета - ті впливові люди, які будуть дивитися або слухати інтерв'ю або - в якості непрямой мішені - широкі верстви населення.

Пам'ятайте, саме ви володієте всіма необхідними фактами і саме ви знаєте з теми більше, ніж журналіст. Намагайтеся, щоб ваші відповіді були чіткими і короткими, використовуйте доступну мову, не використовуйте жаргон і незрозумілі широкому загалу скорочення. Не давайте відвернути вас від теми розмови, суворо дотримуйтеся пунктів свого плану. Якщо поставлено питання не по вашій темі, спробуйте повернутися до того: «Я думаю, що те, про що ви мене питаєте, дуже важливо, але не будемо забувати, що головною проблемою є ...».

Якщо для того, щоб відповісти на питання, вам слід подумати, то повторіть питання вголос перед тим, як відповісти.

Намагайтеся весь час повертати журналіста до висвітлення найважливіших для вас питань або проблем.

Повторення – це спосіб того, щоб інформація досягла бажаної мети.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді наступної таблиці.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ АДВОКАЦІЇ		
Адвокаційна діяльність соціального педагога (20 год.).	Практичне заняття, модульний контроль, поточні консультації.	5
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ АДВОКАЦІЙНИХ КАМПАНІЙ		
Методи адвокатури (20 год.)	Практичне заняття, модульний контроль, поточні консультації.	5
<i>Разом: 40 год.</i>		<i>Разом: 10 балів</i>

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із модуля «Методика організації та проведення адвокатури кампаній» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти даного навчального модуля. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці нижче.

Оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекційних занять	1	2	2

2.	Відвідування практичних занять	1	3	3
3.	Відвідування семінарських занять	1	3	3
4.	Робота на практичних заняттях	10	3	30
5.	Робота на семінарських заняттях	10	3	30
6.	Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50
8.	Самостійна робота	10		
Підсумковий рейтинговий бал		128		

Коефіцієнт по даній навчальній дисципліні становить: $128:100 = 1,28$

Переведення зароблених студентом балів у рейтингові бали здійснюється наступним чином: $X : 1,28$, де X – кількість зароблених студентом балів з навчальної дисципліни; $1,28$ – коефіцієнт з даної навчальної дисципліни.

У нижченаведеній таблиці представлено розподіл балів за видами роботи, що присвоюються студентам упродовж вивчення модулю «Методика проведення адвокаційних кампаній» в рамках навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики».

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Змістові модулі		Індивідуальна робота ЗМ 1, ЗМ 2	Самостійна робота ЗМ 1, ЗМ 2	Модульні контрольні роботи ЗМ 1, ЗМ 2
Змістовий модуль 1 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)	Змістовий модуль 2 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)			
23	45	0	10	50

Разом: 128 балів

Кожен змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на лекційних, семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;

- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування, письмові аналітичні роботи, блок-схеми, опорні конспекти до тем.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

МОДУЛЬ 4. МЕНТОРСЬКА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Змістовий модуль 1

Менторська підтримка як іноваційна діяльність в соціальній сфері

Лекція 1

Тема: Сутність та зміст менторської підтримки (2 год.)

Визначення поняття «ментор», «менторство», «наставник». Чим займається ментор. Як можна знайти ментора. Порівняння ролей наставника та ментора. Переваги менторської підтримки. Основні нововведення менторської підтримки.

Основні поняття теми: клієнт, ментор, менторство, менторська підтримка, наставник, програма менторської підтримки.

Лекція 2.

Тема: Досвід реалізації програм менторської підтримки в вітчизняній та зарубіжній практиці (2 год.)

Характеристика досвіду реалізації програм менторської підтримки для вразливих груп населення та обдарованих дітей в США. Напрямок раннього розвитку дітей менторського центру підтримки Росії. Впровадження програм менторської підтримки в Україні.

Основні поняття теми: програма менторської підтримки; вразливі групи населення; обдаровані діти; індивідуальна форма роботи.

Семінарське заняття 1.

Тема: Переваги менторської підтримки (2 год.)

Семінарське заняття 2.

Тема: Аналіз досвіду реалізації програм менторської підтримки (2 год.).

Змістовий модуль 2

Методика менторської підтримки дітей та молоді

Лекція 3.

Тема: Особливості менторської підтримки дітей та молоді (2 год.)

Види менторської підтримки. Мета Програми менторської підтримки. Програма менторської підтримки як профілактична програма для вразливих груп населення. Необхідність впровадження Програми менторської підтримки.

Філософія Програми менторської підтримки.

Основні поняття теми: Програма менторської підтримки, профілактична програма.

Лекція 4.

Тема: Підготовка волонтерів до здійснення менторської підтримки дітей та молоді (2 год).

Вимоги до особистості ментора. Роль координатора по роботі з волонтерами – майбутніми менторами. Здійснення моніторингу відносин ментора і клієнта. Відбір менторів. Анкетування з потенційним кандидатом. Тренінг для майбутніх менторів.

Основні поняття теми: ментор; координатор по роботі з волонтерами; тренінг для майбутніх менторів.

Семінарське заняття 3.

Тема: Організація роботи Програми менторської підтримки (2 год.).

Семінарське заняття 4. (2 год.)

Тема: Мотивація волонтерів. Залучення клієнтів.

Змістовий модуль 3

Розробка програм менторської підтримки дітей та молоді

Практичне заняття 1.

Тема: Менторство як форма роботи з обдарованими дітьми (2 год.).

Практичне заняття 2.

Тема: Програма менторської підтримки вразливих груп населення (2 год.).

Практичне заняття 3-4.

Тема: Організація та проведення тренінгу для майбутніх менторів (4 год.).

**Навчально-методична карта модуля
«Менторська підтримка дітей та молоді»**

Разом: 90 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 8 год., самостійна робота – 60 год., модульний контроль – 6 год.

Змістові модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		
Назва змістового модуля	Менторська підтримка як інноваційна діяльність в соціальній сфері		Методика менторської підтримки дітей та молоді		
Кількість балів за змістовий модуль	64 бали		64 бали		
Лекції	1	2	3	4	
Теми лекцій	Особливості менторської підтримки дітей та молоді <i>(1 бал)</i>	Досвід реалізації програм менторської підтримки в вітчизняній та зарубіжній практиці <i>(1 бал)</i>	Особливості менторської підтримки дітей та молоді <i>(1 бал)</i>	Підготовка волонтерів до здійснення менторської підтримки дітей та молоді <i>(1 бал)</i>	
Семінарські заняття	1	2	3	4	
Теми семінарських занять	Переваги менторської підтримки <i>(11 балів)</i>	Аналіз досвіду реалізації програм менторської підтримки <i>(11 балів)</i>	Організація роботи Програми менторської підтримки <i>(11 балів)</i>	Мотивація волонтерів. Залучення клієнтів <i>(11 балів)</i>	
Практичні заняття					
Теми практичних занять					
Індивідуальна навчально-дослідна робота					
Самостійна робота	Самостійна робота № 1 <i>(5 балів)</i>	Самостійна робота № 2 <i>(5 балів)</i> Самостійна робота № 3 <i>(5 балів)</i>	Самостійна робота № 4 <i>(5 балів)</i>	Самостійна робота № 5 <i>(5 балів)</i>	Самостійна робота № 6 <i>(5 балів)</i>
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 <i>(25 балів)</i>		Модульна контрольна робота № <i>(25 балів)</i>		

Модулі	Змістовий модуль 3			
Назва модуля	Розробка програм менторської підтримки дітей та молоді			
Кількість балів за модуль	89 балів			
Лекції				
Теми лекцій				
Семінарські заняття				
Теми семінарських занять				
Практичні заняття	1	2	3,4	
Теми практичних занять	Менторство як форма роботи з обдарованими дітьми (11 балів)	Програма менторської підтримки вразливих груп населення (11 балів)	Організація та проведення тренінгу для майбутніх менторів (22 бали)	
Індивідуальна навчально-дослідна робота				
Самостійна робота	Самостійна робота № 7 (5 балів)	Самостійна робота № 8 (5 балів)	Самостійна робота № 9 (5 балів)	Самостійна робота № 10 (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Залік			
Розрахунок	217:100=2,17. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,17=XX балів (загальна кількість балів).			

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Менторська підтримка як інноваційна діяльність в соціальній сфері

Семінарське заняття 1.

Тема: Переваги менторської підтримки (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Експрес-опитування студентів щодо основних питань теми;
2. Повідомлення студентів про сутність менторської підтримки;
3. Робота студентів в міні-групах на визначення переваг менторської підтримки. Презентація та обговорення роботи в групі.

Запитання для оговорення:

1. Чим відрізняється менторство від наставництва?
2. Охарактеризуйте основні переваги менторства.
3. Чи важливо враховувати не лише слабкі, а й сильні сторони клієнта? Обґрунтуйте відповідь.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

Література

Основна література: 1, 2, 4, 5

Додаткова література: 2,3,4,5

Семінарське заняття 2.

Тема: Аналіз досвіду реалізації Програм менторської підтримки (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Характеристика існуючих програм менторської підтримки.
2. Зміст та структура даних програм.
3. Особливості реалізації програм менторської підтримки в різних країнах.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

Література

Основна література: 1, 2, 4, 5

Додаткова література: 1,3,4,5

Змістовий модуль 2
Методика менторської підтримки дітей та молоді

Семінарське заняття 3.

Тема: Організація роботи Програми менторської підтримки (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Розкрити зміст підготовчого етапу організації роботи Програми менторської підтримки.
2. Проаналізувати основний етап організації роботи Програми менторської підтримки.

II. Перевірка самостійної роботи студентів.

Література

Основна література: 1-6

Додаткова література: 1,2,4

Семінарське заняття 4.

Тема: Мотивація волонтерів. Залучення клієнтів (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Розкрити критерії відбору менторів.
2. Особливості проведення анкетування кандидатів в ментори. Відбір та навчання менторів.
3. Анкетування та підбір клієнтів.
4. Підготовка та проведення тренінгу для менторів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

Література

Основна література: 1-6

Додаткова література: 1-5

Змістовий модуль 3

Розробка програм менторської підтримки дітей та молоді

Практичне заняття 1.

Тема: Менторство як форма роботи з обдарованими дітьми (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

Повторення та закріплення основних теоретичних понять.

II. Практична частина.

1. Студенти презентують власні Програми менторської підтримки обдарованих дітей, розроблених під час самостійної роботи у підгрупах.

2. Обговорення Програм в групі.

3. Виділення сильних сторін та недоліків презентованих Програм.

III. Перевірка виконання самостійних завдань студентів.

Література

Основна література: 1-6

Додаткова література: 1-5

Практичне заняття 2.

Тема: Програма менторської підтримки вразливих груп населення (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

Повторення та закріплення основних теоретичних понять.

II. Практична частина.

1. Студенти презентують власні Програми менторської підтримки вразливих груп населення, розроблених під час самостійної роботи у підгрупах.

2. Обговорення Програм в групі.

3. Виділення сильних сторін та недоліків презентованих Програм.

III. Перевірка виконання самостійних завдань студентів.

Література

Основна література: 1-6
Додаткова література: 1-5

Практичне заняття 3-4.

Тема: Організація та проведення тренінгу для майбутніх менторів (4 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Обговорення питань організації та проведення тренінгу для майбутніх менторів.
2. Характеристика основних блоків тренінгу: інформація про програму менторської підтримки; інформування про умови волонтерства в Програмі менторської підтримки в якості ментора; ознайомлення з базовими документами Програми; базова інформація про проблему; практичне відпрацювання комунікативних навичок; практичне відпрацювання навичок роботи ментора (робота над модулями).

II. Практична частина.

1. Проведення елементів тренінгу студентами в аудиторних умовах.
2. Обговорення результатів, аналіз та оцінка. Самоаналіз.

Література

Основна література: 1-6

Додаткова література: 1,2,4,5

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1

Менторська підтримка як інноваційна діяльність в соціальній сфері (20 год.)

Тема: Особливості менторської підтримки дітей та молоді (5 год.)

Самостійна робота № 1

Створіть картотеку публікацій з анотацією, в яких би розкривалися питання менторської підтримки дітей та молоді.

Тема: Досвід реалізації програм менторської підтримки в

вітчизняній та зарубіжній практиці (15 год.)

Самостійна робота № 2

Проаналізуйте Інтернет-джерела та підготуйте перелік сайтів, в яких би йшлося про реалізацію Програми менторської підтримки дітей та молоді. Зробіть гіперактивні посилання на використанні сайти.

Самостійна робота № 3

Скласти 5 тестових завдань до теми «Менторська підтримка як інноваційна діяльність в соціальній сфері», з них: 1- у закритій формі (одноваріантне), 1- у закритій формі (багатоваріантне), 1- відкрите запитання (відповідь текстом), 1- на відповідність, 1- на встановлення порядку виконання дій (операцій, етапів тощо)

Змістовий модуль 2

Методика менторської підтримки дітей та молоді (20 год.)

Тема: Особливості менторської підтримки дітей та молоді (6 год.)

Самостійна робота № 4

Проаналізувати розділ 4 “Як організувати роботу програми” посібника: Програма менторської підтримки. Методические рекомендации по внедрению в Украине. – К. : Международный Альянс по ВИЧ/СПИД, 2011. – 321 с. та виписати особливості Програми менторської підтримки.

Тема: Підготовка волонтерів до здійснення менторської підтримки дітей та молоді (14 год.)

Самостійна робота № 5

Розробити рекомендації з відбору майбутніх менторів. Оформити у вигляді буклету.

Самостійна робота № 6

Скласти 5 тестових завдань до теми «Методика менторської підтримки дітей та молоді», з них: 1- у закритій формі (одноваріантне), 1- у закритій формі (багатоваріантне), 1- відкрите запитання (відповідь текстом), 1- на відповідність, 1- на встановлення порядку виконання дій (операцій, етапів тощо)

Змістовий модуль 3

Розробка програм менторської підтримки дітей та молоді (20 год.)

Тема: Менторство як форма роботи з обдарованими дітьми (6 год.)

Самостійна робота № 7

Розробити проект Програми менторської підтримки обдарованих дітей.

Тема: Програма менторської підтримки вразливих груп населення (6 год.)

Самостійна робота № 8

Розробити проект Програми менторської підтримки вразливих груп населення (на вибір)

Тема: Організація та проведення тренінгу для майбутніх менторів (8 год.)

Самостійна робота № 9

Розробити розгорнутий план проведення тренінгового заняття з підготовки майбутніх менторів.

Самостійна робота № 10

Скласти 5 тестових завдань до з вільно обраної теми. З них: 1 запитання – у закритій формі (одноваріантне), 1 – у закритій формі (багатоваріантне), 1 – відкрите запитання (відповідь текстом), 1 – на відповідність, 1 – на встановлення порядку виконання дій (операцій, етапів тощо).

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. МЕНТОРСЬКА ПІДТРИМКА ЯК ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ		
Особливості менторської підтримки дітей та молоді (5 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	5
Досвід реалізації програм менторської	Семінарське	10

підтримки в вітчизняній та зарубіжній практиці (15 год.)	заняття, модульний контроль	
Змістовий модуль 2.		
МЕТОДИКА МЕНТОРСЬКОЇ ПІДТРИМКИ МОЛОДІ		
Особливості менторської підтримки дітей та молоді (6 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	5
Підготовка волонтерів до здійснення менторської підтримки дітей та молоді (14 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	10
Змістовий модуль 3.		
РОЗРОБКА ПРОГРАМ МЕНТОРСЬКОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ		
Менторство як форма роботи з обдарованими дітьми (6 год.)	Практичне заняття, модульний контроль	5
Програма менторської підтримки вразливих груп населення (6 год.)	Практичне заняття, модульний контроль	5
Організація та проведення тренінгу для майбутніх менторів (8)	Практичне заняття, модульний контроль	10
<i>Разом: 60 год.</i>		<i>Разом: 50 балів</i>

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів в рамках вивчення модуля «Менторська підтримка дітей і молоді» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти даного навчального модуля. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці нижче.

Оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекційних занять	1	4	4
2.	Відвідування практичних занять	1	4	4
3.	Відвідування семінарських занять	1	4	4
4.	Робота на практичних заняттях	10	4	40
5.	Робота на семінарських заняттях	10	4	40
6.	Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
8.	Самостійна робота	50		
Підсумковий рейтинговий бал		217		

Коефіцієнт по даному модулю становить: $217:100 = 2,17$

Переведення зароблених студентом балів у рейтингові бали здійснюється наступним чином: $X : 2,17$, де X – кількість зароблених студентом балів з навчальної дисципліни; $2,17$ – коефіцієнт з даної навчальної дисципліни.

У нижченаведеній таблиці представлено розподіл балів за видами роботи, що присвоюються студентам упродовж вивчення модулю «Менторська підтримка дітей та молоді» в рамках навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики».

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Змістові модулі			Індивідуальна робота ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3	Самостійна робота ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3	Модульні контрольні роботи ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3
Змістовий модуль 1 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)	Змістовий модуль 2 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)	Змістовий модуль 2 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)			
24	24	44	0	50	75

Разом: 217 балів

Кожен змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на лекційних, семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування, письмові аналітичні роботи, блок-схеми, опорні конспекти до тем.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

МОДУЛЬ 5. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Змістовий модуль 1

Інноваційна діяльність у соціальній сфері в контексті нової суспільної реальності

Лекція 1.

Тема: Інноватика та соціальні інновації (2 год.).

Визначення інновацій.. Особливості соціальних інновацій. Наукові підходи до класифікації інновацій. Суб'єкти інновацій. Інноваційна діяльність, інноваційний процес та інноваційний потенціал особистості.

Основні поняття теми: інновація, інноватика, новація, новинка, новатор.

Семінарське заняття 1. Сутність і завдання інноваційної діяльності. Підходи до класифікації інновацій. (2 год.).

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

Змістовий модуль 2

Впровадження інновацій у соціальній сфері

Лекція 2. Інновації у галузі соціальної профілактики (2 год.).

Методологічні основи просвітницько-профілактичних занять за програмою «Сходинки». Досвід та результати діяльності проекту «Соціальний патруль дітям!». Потенціал відеоматеріалів у просвітницько-профілактичній роботі.

Основні поняття теми: відеофільми, відповідальна поведінка, діяльність, зміст, напрями, послуги, соціальний патруль, умови, центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Семінарське заняття 2. Методи прогнозування та генерування інноваційних ідей. Проблеми організаційно-методичного забезпечення інноваційної діяльності (2 год.).

Практичне заняття 1-2. Розробка програми соціальної профілактики підлітків, які опинилися у складних життєвих обставинах (2 год.).

Змістовий модуль 3

Соціальна ефективність інноваційної діяльності

Лекція 3. Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу. Мотивація і стимулювання інноваційної діяльності (2 год.).

Пасивний та активний опір змінам. Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу. Стратегії управління ризиками. Сутність якісних та кількісних методів оцінювання ризиків при впровадженні інновацій. Складові та принцип дії мотиваційного механізму інноваційної діяльності. Методи стимулювання інноваційної діяльності. Вплив системи стимулювання на розширення інноваційних можливостей організації.

Основні поняття теми: інновація, зміни, ризики, методи оцінювання ризиків, стратегії управління, інновації, мотивація, стимулювання інновацій, інноваційні можливості.

Практичне заняття 3-4. Розробка моделі впровадження інновацій у соціальній сфері (4год.).

Практичне заняття 5. Розробка рекомендацій для керівників організації щодо умов забезпечення інноваційної діяльності (2 год.).

Лекція 4. Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності (2 год.).

Чим визначається ефективність інновацій. Критерії оцінювання результативності інноваційної діяльності. Показники ефективності інноваційної діяльності. Аналіз та оцінювання інновацій. Готовність соціальних працівників до інноваційної діяльності.

Основні поняття теми: ефективність, інновації, інноваційна діяльність, критерії оцінювання, мотивація, стимулювання.

Практичне заняття 6. Розробка моделі ефективності інновацій у соціальній сфері (2 год.).

Підсумковий модульний контроль (2 год.).

Навчально-методична карта модуля «Інноваційна діяльність у соціальній сфері»

Разом: 90 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 4 год., практичні заняття – 12 год., самостійна робота – 60 год., підсумковий контроль – 6 год.

Змістові модулі	1	2	3		
Назва змістового модуля	Інноваційна діяльність у соціальній сфері в контексті нової суспільної реальності	Впровадження інновацій у соціальній сфері	Соціальна ефективність інноваційної діяльності		
Кількість балів за змістовий модуль	52	59	86		
Лекції	1	2	3	4	
Теми лекцій	Інноватика та соціальні інновації (1 бал)	Інновації у галузі соціальної профілактики (1 бал)	Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу. Мотивація і стимулювання інноваційної діяльності (1 бал)	Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності (1 бал)	
Теми семінарських занять	Сутність і завдання інноваційної діяльності. Підходи до класифікації інновацій. (11 балів)	Методи прогнозування та генерування інноваційних ідей. Проблеми організаційно-методичного забезпечення інноваційної діяльності. (11 балів)			
Теми практичних занять		Розробка програми соціальної профілактики підлітків, які опинилися у складних життєвих обставинах (22 бали)	Розробка моделі впровадження інновацій у соціальній сфері (22 бали)	Розробка рекомендацій для керівників організації щодо умов забезпечення інноваційної діяльності (11 балів)	Розробка моделі ефективності інновацій у соціальній сфері (11 балів)
Самостійна робота	15 балів		15 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Залік				
Розрахунок	219:100=2,19. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,19=XX балів (загальна кількість балів).				

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1 Інноваційна діяльність у соціальній сфері в контексті нової суспільної реальності

Семінарське заняття 1.

Тема: Сутність і завдання інноваційної діяльності (2 год.).

План заняття:

I. Робота над питаннями.

1. Аналіз понять «інновація», «новація», «новизна». Чи можна ототожнювати все нове з прогресивним і сучасним?
2. Яку роль відіграє педагогічний експеримент в інноваційній діяльності?
3. У чому полягає цінність передового новаторського досвіду для спеціаліста соціальної сфери, який займається інноваційною діяльністю?
4. Які якості треба розвивати майбутньому спеціалісту соціальної сфери, щоб сформуванню готовності до інноваційної діяльності?
5. Методи розвитку інноваційної поведінки спеціаліста соціальної сфери.
6. Охарактеризуйте особливості інноваційного розвитку в Україні.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

Література

Основна література: 2, 5, 6

Додаткова література: 2, 3, 9, 10, 11

Змістовий модуль 2 Впровадження інновацій у соціальній сфері

Семінарське заняття 2.

**Тема: Методи прогнозування та генерування інноваційних ідей.
Проблеми організаційно-методичного забезпечення інноваційної діяльності.**

План заняття:

I. Робота над питаннями.

1. Методи прогнозування інноваційних ідей.
2. Методи генерування інноваційних ідей.

3. Проблеми організаційно-методичного забезпечення інноваційної діяльності.
4. Шляхи усунення проблем організаційно-методичного забезпечення інноваційної діяльності.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентами.

Література

Основна література: 2, 5, 6

Додаткова література: 2, 3, 9, 10, 11

Практичне заняття 1-2.

Тема: Розробка програми соціальної профілактики підлітків, які опинилися у складних життєвих обставинах (**4 год.**).

План заняття:

I. Робота над питаннями.

1. Сутність програми соціальної профілактики підлітків, які опинилися у складних життєвих.
2. Особливості її реалізації.

II. Практична частина.

Розробка програми соціальної профілактики підлітків, які опинилися у складних життєвих обставинах

III. Перевірка виконання самостійних завдань студентів.

Література

Основна література: 2, 5, 6.

Додаткова література: 1, 6, 7, 10, 11.

Змістовий модуль 3

Соціальна ефективність інноваційної діяльності

Практичне заняття 3-4.

Тема: Розробка моделі впровадження інновацій у соціальній сфері (**4 год.**)

План заняття:

I. Робота над питаннями.

1. Суть моделі інновацій у соціальній сфері.
2. Особливості розробки даної моделі.

II. Практична частина.

Розробка моделі впровадження інновацій у соціальній сфері.

III. Перевірка виконання самостійних завдань студентів.

Практичне заняття 5.

Розробка рекомендацій для керівників організації щодо умов забезпечення інноваційної діяльності (2 год.).

План заняття:

I. Робота над питаннями.

1. Особливості здійснення інноваційної діяльності в навчально-виховних закладах, громадських організаціях.
2. Умови забезпечення інноваційної діяльності в організації.

II. Практична частина.

Розробка рекомендацій для керівників організації щодо умов забезпечення інноваційної діяльності та їх аналіз.

III. Перевірка виконання самостійних завдань студентів.

Література

Основна література: 1, 3, 5, 6

Додаткова література: 1, 6, 7, 12, 13

Практичне заняття 6. Розробка моделі ефективності інновацій у соціальній сфері (2 год.).

План заняття:

I. Робота над питаннями.

1. Суть моделі ефективності інновацій у соціальній сфері.
2. Особливості розробки даної моделі.

II. Практична частина.

Розробка моделі ефективності інновацій у соціальній сфері.

III. Перевірка виконання самостійних завдань студентів.

Література

Основна література: 1, 3, 5, 6

Додаткова література: 1, 6, 7, 12, 13

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу.

Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних

заняттях.

Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору.

Завдання виконуються у зошитах для самостійної роботи та подаються на підсумковому занятті відповідного змістового модуля.

Тема: Інноватика та інновації у соціальній сфері (30 год.)

1. Складіть термінологічний словник (10 год.).
2. Проаналізувати Закон України «Про інноваційну діяльність» - визначте позитивні та негативні сторони (5 год.).
3. Описати приклади інновацій у соціальній службі (соціальна служба за вибором студента). Проаналізувати, що є найтипівшим для інновацій у соціальній сфері (10 год.).

Тема: Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу. Мотивація і стимулювання інноваційної діяльності (30 год.)

1. Скласти перелік стимулів, які б заохотили співробітників соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді радикально змінити існуючу практику. Проранжувати їх за дієвістю, обґрунтуйте свою думку (10 год.).
2. Розробити критерії оцінювання вдалих змін в організації (10 год.).
3. Підготувати приклад вдалого аналізу соціальної ефективності впровадження інновацій у соціальній сфері (10 год.).

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. СУТНІСТЬ І ЗАВДАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		
Інноватика та інновації у соціальній сфері (30 год.)	Практичне заняття, семінарське заняття, модульний контроль, поточні консультації.	15
Змістовий модуль III. СОЦІАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		
Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу. Мотивація і стимулювання інноваційної діяльності	Практичне заняття, модульний контроль, поточні консультації.	15
<i>Разом: 60 год.</i>		<i>Разом: 30 балів</i>

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Інноваційна діяльність у соціальній сфері» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти даного навчального модуля. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці нижче.

Оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекційних занять	1	4	4
2.	Відвідування практичних занять	1	6	6
3.	Відвідування семінарських занять	1	4	4
4.	Робота на практичних заняттях	10	6	60
5.	Робота на семінарських заняттях	10	4	40
6.	Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
7.	Індивідуальна навчально-дослідна робота	30	0	0
8.	Самостійна робота		30	
Підсумковий рейтинговий бал				219

Коефіцієнт по даній навчальній дисципліні становить: $219:100 = 2,19$

Переведення зароблених студентом балів у рейтингові бали здійснюється наступним чином: $X : 2,19$, де X – кількість зароблених студентом балів з навчальної дисципліни; 2,19 – коефіцієнт з даної навчальної дисципліни.

У нижченаведеній таблиці представлено розподіл балів за видами роботи, що присвоюються студентам упродовж вивчення модулю «Інноваційна діяльність у соціальній сфері» в рамках навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики».

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Змістові модулі			Індивідуальна робота ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3	Самостійна робота ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3	Модульні контроль- ні роботи ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3
Змістовий модуль 1 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)	Змістовий модуль 2 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)	Змістовий модуль 3 (аудиторні заняття: лекційні, семінарські, практичні)			
12	34	68	0	30	75

Разом: 219 балів

Кожен змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на лекційних, семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування, письмові аналітичні роботи, блок-схеми, опорні конспекти до тем.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

IV. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Актуальні педагогічні практики» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Максимальну кількість балів, зароблених кожним студентом в результаті виконання навчальних завдань в аудиторний та позааудиторний час в рамках кожного модулю відображено в таблиці нижче.

Розрахунок рейтингових балів за всі модулі навчальної дисципліни

№ п/п	Модулі	Максимальна кількість рейтингових балів
1.	Модуль 1. Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності	243
2.	Модуль 2. Методика створення корекційних та профілактичних програм	182
3.	Модуль 3 . Методика проведення адвокаційних кампаній	128
4.	Модуль 4. Менторська підтримка дітей та молоді	217
5.	Модуль 5. Інноваційна діяльність у соціальній сфері	219
<i>Підсумковий рейтинговий бал</i>		989

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення учбового матеріалу кожного навчального модуля.

Загальна кількість балів за навчальний предмет «Актуальні педагогічні практики» становить 989 балів.

Коефіцієнт з даної навчальної дисципліни становить: $989:60 = 16,48$.

Загальна кількість балів, зароблених студентом в результаті вивчення всіх п'яти модулів та складання іспиту обраховується наступним чином:

$X : 16,48 + Y$, де X – кількість балів, зароблених студентом в результаті вивчення всіх п'яти модулів (максимальна кількість – 989 балів); Y – кількість балів, зароблених студентом в результаті складання іспиту

(максимальна кількість – 40 балів).

За умови, якщо відомо лише кінцевий результат вивчення студентом кожного з п'яти модулів навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики», виражені балами за стобальною шкалою оцінювання ECTS, підсумковий результат можна також розрахувати наступним чином:

$$(M_1 \times 2,43 + M_2 \times 1,82 + M_3 \times 1,28 + M_4 \times 2,17 + M_5 \times 2,19) : 16,48 + Y.$$

Тут M_1, M_2, M_3, M_4, M_5 – оцінки, отримані студентом в результаті вивчення кожного з п'яти модулів, з яких складається дисципліна, за стобальною шкалою.

2,43; 1,82; 1,28; 2,17; 2,19 – коефіцієнти для підрахунку оцінок за кожен окремий модуль відповідно.

16,48 – загальний коефіцієнт для підрахунку оцінок.

Y – кількість балів, отримані в результаті складання іспиту (максимум 40 балів).

Рейтингові показники успішності відповідно до європейської системи обліку учбової роботи студентів (ECTS)

Оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова кількість балів
A	90-100
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	1-34

V. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні:* лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

VI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Актуальні педагогічні практики» складається з наступних елементів:

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ електронні курси, розміщені в мережі Інтернет за адресою: <http://moodle.kmpu.edu.ua/ipsp/>;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерні програми тестування, комплекти друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ презентації теоретичного матеріалу в Power Point
- ✓ роздаткові матеріали для виконання студентами самостійних робіт студента під час семінарських занять.

VII. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

Модуль 1. Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності

1. Розкрийте сутність понять «реклама» та «соціальна реклама».
2. Розкрийте спільні та відмінні риси соціальної, комерційної та політичної реклами.
3. Рекламно-інформаційна діяльність в соціальній сфері.
4. Основні цілі застосування соціальної реклами третім сектором.
5. Типи соціальної реклами, які можуть бути використані некомерційними організаціями.
6. Перспективи розвитку соціальної реклами в третьому секторі.
7. Базові принципи створення соціальної реклами.
8. Охарактеризувати законодавчі ініціативи в галузі соціальної реклами в Україні.
9. Охарактеризувати законодавчі ініціативи в галузі соціальної реклами в країнах Європи.
10. Нетрадиційна реклама. Особливості створення та поширення.
11. Друкована реклама. Особливості створення та поширення.
12. Зовнішня реклама. Особливості створення та поширення.
13. Реклама на транспорті. Особливості створення та поширення.
14. Реклама на телебаченні. Особливості створення та поширення.
15. Реклама на радіо. Особливості створення та поширення.
16. Реклама в пресі. Особливості створення та поширення.
17. Бриф. Особливості створення брифу.
18. Медіаплан. Особливості створення.
19. Етапи реалізації рекламно-інформаційної кампанії в соціальній сфері.
20. Когнітивні аспекти дії соціальної реклами.
21. Емоційні аспекти дії соціальної реклами.
22. Методи роботи з кольором під час створення реклами некомерційного характеру.
23. Фактори, які впливають на ефективність здійснення рекламно-інформаційної діяльності в соціальній сфері.
24. Основні типи меседжів, які використовуються в рекламно-інформаційній діяльності в соціальній соціальній сфері.
25. Методи оцінки ефективності рекламно-інформаційної діяльності в соціальній сфері.

Модуль 2. Методика створення корекційних та профілактичних програм

1. Сучасне уявлення про інтервенцію з корекційною або профілактичною метою.
2. Міжнародні тенденції у конструюванні програм.
3. Огляд вітчизняних практик щодо створення корекційних програм.
4. Принципи проведення корекційно-розвивальної роботи.
5. Принципи складання корекційних програм.
6. Цілі і завдання корекційної роботи соціального педагога.
7. Основні вимоги до складання корекційних програм.
8. Оцінка ефективності корекційних заходів.
9. Структура та компоненти профілактичної програми.
10. Модель педагогічної взаємодії Д. Колба.
11. Цільова група програми як першочерговий фактор, що впливає на результативність профілактичної програми.
12. Принципи побудови індивідуальних та групових профілактичних програм.
13. Будова програми просвітницько-профілактичного тренінгу.
14. Інструменти та індикатори оцінки результативності профілактичної програми.
15. Основні помилки у розробці та реалізації профілактичних програм.

Модуль 3 . Методика проведення адвокаційних кампаній

1. Зміст понять «адвокація», «адвокатування», «адвокаційна діяльність», «адвокаційна кампанія».
2. Актуальність адвокаційної діяльності соціального педагога в Україні.
3. Рівні адвокації.
4. Цілі адвокаційної кампанії.
5. Розробка адвокаційної кампанії.
6. Планування та вибір стратегії адвокаційної кампанії.
7. Інструменти адвокації. Їх загальна характеристика.
8. Інструменти адвокації: дослідження, опитування, громадська експертиза діяльності органів виконавчої гілки влади та місцевого самоврядування.
9. Інструменти адвокації: семінар та конференції, круглі столи, співпраця зі ЗМІ.
10. Інструменти адвокації: інформаційні та інформаційно-просвітницькі акції, флешмоби.
11. Інструменти адвокації: громадські слухання, місцеві ініціативи, органи самоорганізації населення, загальні збори громадян.
12. Інструменти адвокації: лобі, судові позови.
13. Інструменти адвокації: акції протесту (демонстрації, мітинги, пікетування, страйки, марші).
14. Інструменти адвокації: створення коаліції.
15. Правові аспекти адвокації в соціальній сфері в Україні.
16. Класифікація методів адвокації.
17. Методи і прийоми обробки експертної інформації.
18. Впровадження адвокаційної кампанії: створення коаліції.
19. Впровадження адвокаційної кампанії: розробка ключових повідомлень.
20. Моніторинг та оцінка результатів адвокаційних кампаній.
21. Медіа адвокатура.
22. Характеристика маркетингові факторів, які впливають на результативність адвокаційних кампаній.
23. Розкрийте суть адвокаційних кампаній, проведених в Україні за останні десять років.
24. Розкрийте суть адвокаційних кампаній, проведених у країнах Європи за останні десять років.
25. Розкрийте суть адвокаційних кампаній, проведених далекого зарубіжжя за останні десять років.

Модуль 4. Менторська підтримка дітей та молоді

1. Розкрийте сутність та зміст менторської підтримки.
2. Схарактеризуйте досвід реалізації програм менторської підтримки для вразливих груп населення та обдарованих дітей в зарубіжних країнах.
3. Схарактеризуйте досвід провадження програм менторської підтримки в Україні.
4. Розкрийте переваги менторської підтримки.
5. Проаналізуйте види менторської підтримки.
6. Розкрийте мету та завдання менторської підтримки.
7. Доведіть необхідність впровадження Програми менторської підтримки.
8. Розкрийте вимоги до особистості ментора.
9. Проаналізуйте роль координатора по роботі з волонтерами – майбутніми менторами.
10. Схарактеризуйте основні підходи до здійснення моніторингу відносин ментора і клієнта.
11. Проаналізуйте процедуру відбору менторів.
12. Розкрийте особливості проведення анкетування з потенційним кандидатом.
13. Розкрийте питання мотивації волонтерів до здійснення менторської підтримки.
14. Проаналізуйте особливості залучення клієнтів до співпраці з ментором.
15. Розкрийте підготовчий етап організації роботи Програми менторської підтримки.
16. Проаналізуйте основний етап організації роботи Програми менторської підтримки.
17. Розкрийте особливості організації та проведення тренінгу для майбутніх менторів.
18. Схарактеризуйте основні блоки тренінгу для майбутніх менторів.
19. Доведіть доцільність проведення тренінгу для майбутніх менторів на тему “Яку користь може принести ментор”.
20. Схарактеризуйте основні навички, якими має володіти ментор.
21. Розробіть рекомендації для майбутнього ментора.
22. Запропонуйте перелік рольових ігор для перевірки основних навичок, які необхідні для потенційного ментора.
23. Дайте характеристику основних принципів консультування: активне слухання.
24. Дайте характеристику основних принципів консультування підтримка спілкування в допустимих рамках.
25. Розробіть рекомендації для ментора на тему “Визначення ознак депресії та суїцидальних настроїв”.

Модуль 5. Інноваційна діяльність у соціальній сфері

1. Обґрунтуйте особливості соціальних інновацій.
2. Охарактеризуйте наукові підходи до класифікації інновацій.
3. Визначте та охарактеризуйте суб'єкти соціальних інновацій.
4. Інноваційна діяльність, інноваційний процес та інноваційний потенціал особистості.
5. Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу.
6. Пасивний та активний опір змінам.
7. Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу.
8. Сутність якісних та кількісних методів оцінювання ризиків при впровадженні інновацій.
9. Мотивація і стимулювання інноваційної діяльності.
10. Складові та принцип дії мотиваційного механізму інноваційної діяльності.
11. Методи стимулювання інноваційної діяльності.
12. Вплив системи стимулювання на розширення інноваційних можливостей організації.
13. Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності.
14. Чим визначається ефективність інновацій.
15. Критерії оцінювання результативності інноваційної діяльності.
16. Показники ефективності інноваційної діяльності.
17. Аналіз та оцінювання інновацій.
18. Готовність соціальних працівників до інноваційної діяльності.
19. Методи прогнозування та генерування інноваційних ідей.
20. Сутність і завдання інноваційної діяльності
21. Інновації у галузі соціальної профілактики.
22. Методи розвитку інноваційної поведінки спеціаліста соціальної сфери.
23. Охарактеризуйте особливості інноваційного розвитку в Україні.
24. Охарактеризуйте зміст життєвого циклу інновацій.
25. Визначте підходи до пошуку джерел інноваційних можливостей.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Модуль 1. Рекламно-інформаційні технології у соціально-педагогічній діяльності

Основна:

1. Васильев Г. А. Основы рекламной деятельности / Г.А. Васильев, В.А. Поляков. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - 414 с.
2. Владимирська А. О. Реклама: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів // Анна Овсївна Владимирська, Петро Олександрович Владимирський — К. : Кондор, 2009. — 334с.
3. Голуб О. Ю. Социальная реклама: Учебное пособие / Ольга Юрьевна Голуб . – М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2011. – 180 с.
4. Кузнецов П. А. Социальная реклама. Теория и практика: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по специальностям «Реклама», «Связи с общественностью» / Павел Александрович Кузнецов. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2010. – 175 с.
5. Мандель Б. Р. Социальная реклама: учебное пособие / Борис Рувимович Мандель. – М. : Литера, 2010. – 310 с.
6. Марочкина С. С. Введение в специальность. Реклама: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности «Реклама» / С. С. Марочкина, Л. М. Дмитриева, Е. В. Азарова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 239 с.
7. Николайшвили Г. Г. Социальная реклама: Теория и практика: Учеб. пособие для студентов вузов / Гюзелла Геннадиевна Николайшвили. – М. : Аспект Пресс, 2008. – 191 с.
8. Організація та проведення соціальної рекламно-інформаційної кампанії : [метод. посібник] / Марочко Т. А., Ромат Є. В., Стрелковська А. Л., Хімченко Т. В. – К. : Фенікс, 2007. – 108 с.
9. Основы рекламы / [Бернадская Ю. С., Дмитриева Л. М., Костылева Т. А., Марочкина С. С., Ракитина Л. С., Смотрова Л.Ф.] ; под ред. Л. М. Дмитриевой. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 351 с.

10. Савельева О. О. Введение в социальную рекламу с двумя приложениями / Ольга Олеговна Савельева. – М. : «РИП-холдинг», 2006. – 168 с.

11. Социальная реклама: учеб. пособ. для студ. вузов / [Дмитриева Л. М., Бернадская Ю. С., Костылева Т. А., Марочкина С. С., Ткаченко Н. В.] ; под ред. Л. М. Дмитриевой. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 271 с.

12. Ученова В. В. Социальная реклама : Учеб. пособие. / Виктория Васильевна Ученова, Нина Васильевна Старых. – М. : ИндексМедия, 2006. – 304 с.

Додаткова література:

1. Васильев Г. А. Медиапланирование: Учеб. пособие./ Васильев Г. А., Романов А. А., Поляков В. А. – М. : Вузовский учебник, 2009. – 268 с.

2. Геращенко Л. Психология рекламы: учебное пособие / Лариса Геращенко. – М.: АСТ: Астрель, Владимир: ВКТ, 2008. – 299 с.

3. Крылова А. В. Звук в рекламе: учебное пособие / Александра Владимировна Крылова. – Ростов н/Д. : Феникс, 2008. – 320 с.

4. Оськин И. С. Принципы создания успешной коммуникации / Илья Сергеевич Оськин. – Ростов н/Д. : Феникс, 2010. – 263 с.

5. Степанов Е. В. Социальная реклама в России: генезис, жанры, эволюция / Евгений Викторович Степанов. – М. : Вест-Консалтинг, 2006. – 120 с.

6. Ученова В. В. Истоия рекламы. 2-е изд. : [учеб. для студ. вузов] / Виктория Васильевна Ученова, Нина Васильевна Старых. – СПб. : Питер, 2003. – 304 с.

7. Про внесення змін до Закону України "Про рекламу" : Закон України, 11 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004, № 8, ст.62

8. Про соціальні послуги : Закон України, 19 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України, – 2003, № 45, ст.358

9. Проект Закону України «Про соціальну рекламу» [Електронний ресурс] / Громадське суспільство і влада. – Режим доступу: http://civic.kmu.gov.ua/civic/control/uk/discussion/ovv/project;jsessionid=ED65E28D0A50BC1DA88E56FC9AB5A116?project_id=110243

10. Психология в рекламе / [Альберт К. В., Власов П. К., Дворцова Е. В., Киселева А. А., Маркова Е. В., Тарасов С. Г.] ; под ред. П. К. Власова. – [2-е изд.]. – Х. : Гуманитарный центр, 2007. – 510 с.

11. Тащишин І. Б. Правові аспекти врегулювання соціальної реклами в Україні / І. Б. Тащишин // Форум права. – 2010. – № 3. – С. 421–426 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-3/10tibrvu.pdf>

Модуль 2. Методика створення корекційних та профілактичних програм

Основна:

1. Активні методи просвітницької діяльності у профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки : посіб. для спец. приймальників-розподільників, притулків для неповнолітніх та виховних колоній / [О. В. Безпалько, Н. В. Зимівець, І. В. Захарченко та ін.] ; за заг. ред.: Р. Х. Вайноли, Т. Л. Лях. – К. : ТОВ „ДКБ „РОТЕКС”, 2007. – С. 117–129.

2. Використання інтерактивних методів та мультфільмів у профілактиці ризикованої поведінки: методичний посібник для спеціалістів, які працюють з бездоглядними та безпритульними дітьми та підлітками / За ред. Т. В. Журавель; Авт. Кол.: Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, О. М. Нікітіна. – К. : МБФ «СНІД Фонд Схід-Захід», 2010. – 168 с.

3. Журавель Т. В., Лях Т. Л. Особливості проведення соціально-просвітницького тренінгу / Менеджмент волонтерських груп від А до Я : навч.-метод. посібник / За ред. Т. Л. Лях ; авт.-кол.: З. П. Бондаренко, Т. В. Журавель, Т. Л. Лях та ін. – К. : ТОВ «ВПК «ОБНОВА», 2014. – 3-е видання перероб. та допов. – 288 с.; - С. 121–131.

4. Профессиональная кухня тренера: из опыта неформального образования в третьем секторе / Под ред. : Е. Карпичевич, В. Величко. – СПб.: ”Невский простор”, 2003. – 256 с.

5. Сходинки до здоров'я: просвітницько-профілактична програма тренінгових занять з учнями навчальних закладів системи загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / [Брусенко О. Л., Журавель Т. В., Лях Т. Л. та ін.] ; за ред. Т. В. Журавель, Т. Л. Лях. – К. : Видавничий дім «Калита», 2012. – 232 с.

6. Технологія розробки навчальної програми : методичні

рекомендації // Бібліотека педагога-новатора. Випуск 1 / Укладач Л.В. Кабан. – Біла Церква: КОІПОПК, 2008. – 48 с.

Додаткова:

1. Бойченко Т. Освітні профілактичні програми / Т. Бойченко. – К.: Главник (Бібліотечка соціального працівника), 2006. – 126 с.
2. Володар кілець : настільна ігрова методика / [Журавель Т. В., Лях Т. Л., Лозован О. М.]. — К. : ПЕРФЕКТ-СТАЙЛ, 2007. – 20 с.
3. Громада як осередок соціальної роботи з дітьми та сім'ями : методичні матеріали для тренера / авт.-упор.: О. В. Безпалько, Т. П. Авельцева, О. М. Петрик, Г. О. Притиск; під заг. ред. І. Д. Звереві. – К. : Науковий світ (Благополуччя дітей та молоді : можливості соціальної роботи), 2006 . – 69 с.
4. Збереження та зміцнення репродуктивного здоров'я підлітків та молоді: потенціал громади / за заг. ред. Г. М. Лактіонової - К. : Науковий світ, 2004. – 206 с.
5. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України / В. Г. Панок, І. І. Цушко, А. Г. Обухівська. – К. : Шк. світ. 2008. – 256 с.
6. Здоров'я – моя цінність : метод. матеріали до тренінгу / Авт.-упор.: О. М. Петрик та ін.; за заг. ред. І. Д. Звереві. – К. : Науковий світ (Благополуччя дітей та молоді : можливості соціальної роботи в громаді), 2005. – 54 с.
7. Карабанова О. А. Игра в коррекции психологического развития. – М. : Российское педагогическое агенство, 1997. – 192с.
8. Крок за кроком : настільна ігрова методика / [Журавель Т. В., Лях Т. Л., Лозован О. М.]. — К. : ПЕРФЕКТ-СТАЙЛ, 2007. – 20 с.
9. Кроль Л.М.Тренинг тренеров : как закалялась сталь / Л. М. Кроль, Е. Л. Михайлова. – М. : Независимая фирма «Класс», 2002. – 192 с.
10. Культура життєвого самовизначення : інтегративний курс для учнів загально-осв. навч. закл. : метод. посіб. : у 3 ч. / [О. В. Безпалько, М. І. Босенко, Р. Х. Вайнола та ін.] ; наук. кер. та ред. І. Д. Звереві. – К. : Златограф, 2003. – Ч. 2. Середня школа. – С. 67–84, 98–108, 475–486, 517–527.

11. Лях Т. Л. Використання інтерактивних методів у програмах з формування здорового способу життя / Т. Л. Лях, Т. В. Журавель // Основи громадського здоров'я: теорія і практика : навч.-метод. посіб. / [Т. П. Амельцева, Т. П. Басюк, О. В. Безпалько та ін.] ; за заг. ред. О. В. Безпалько. – Ужгород : ВАТ «Патент», 2008. – С. 152–216.

12. Лях Т. Л. Використання просвітницько-профілактичних ігор у програмах із формування здорового способу життя / Т. Л. Лях // Сприяння здоров'ю дітей та молоді : теоретико-методичні аспекти : зб. матеріалів IV Міжнар. соціально-педагогічної конф., (Луцьк, 29–30 верес. 2009 р.) / Волинський державний університет імені Лесі Українки. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. – Вип. 2. – С. 529–537.

13. Лях Т. Л. Як зробити батьківство щасливим / О. В. Безпалько, Т. Л. Лях // Культура життєвого самовизначення : інтегративний курс для учнів загальноосв. навч. закладів : метод. посіб. : в 3 ч. / [О. В. Безпалько, М. І. Босенко, Р. Х. Вайнола та ін.] ; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої. – К. : Златограф, 2004. – Ч. 3. Старша школа. – С. 204–229.

14. Моделювання та впровадження програм щодо здорового способу життя: Методичні матеріали для тренера / авт.-упор. : В. В. Лях, Т. Л. Лях; під заг. ред. : І. Д. Зверевої, Г. М. Лактіонової. – К. : Наук. світ, 2002. – 58 с. : рис. – (Бібліотечка соціального працівника / соціального педагога; Додаток до журналу "Практична психологія та соціальна робота". Серія "Благополуччя дітей та молоді"). – Бібліогр.: с. 56.

15. Осипова А.А. Общая психокоррекция: Учебное пособие для студентов вузов. – М. : ТЦ СФЕРА, 2005. – 512 с.

16. Пригоди у країні Здоровляндії : настільна ігрова методика / [Журавель Т. В., Лях Т. Л., Лозован О. М.]. — К. : ПЕРФЕКТ-СТАЙЛ, 2007. – 20 с.

17. Просвітницько-профілактична програма тренінгових занять "Сходинок": Навч.-метод. посібник для соціальних педагогів, соціальних працівників, аутріч-працівників, практичних психологів / За наук. ред. проф. І. Д. Зверевої ; Авт. кол. : Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, В. В. Лях, Г. Б. Скіпальська. – К. : Видавничий дім «Калита», 2010. – 164 с.

18. Профілактика ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки : тренінговий модуль по підготовці працівників притулків для неповнолітніх України до здійснення профілактичної роботи / авт.-упор. : Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, О. М. Петрик ; під заг. ред. Т. Л. Лях. – К. : РА «Прем'єр Медіа», 2003. – 112 с.

19. Профілактика ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки серед вихованців притулків для неповнолітніх : збірка інформаційних, методичних, ілюстративних матеріалів для спеціалістів / авт.-упор. : О. В. Безпалько, О. А. Виноградова, Т. В. Журавель, О. М. Лозован, В. П. Лютий, Т. Л. Лях ; під заг. ред. Т. В. Журавель, Т. Л. Лях. – К. : "Версо-04", 2004. – 120 с.

20. ФОТО-фішка : настільна ігрова методика / [Журавель Т. В., Лях Т. Л., Лозован О. М.]. — К. : ПЕРФЕКТ-СТАЙЛ, 2007. – 20 с.

21. Шевандрин Н. И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. – 2-е изд. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 512 с.

Модуль 3 . Методика проведення адвокаційних кампаній

Основна:

1. Адвокация : метод. рекомендации / Под ред. Т. Дешко. – К. : Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине, 2015. – 148 с.

2. Проведение кампаний по адвокации : учеб. пособие / А. Левин, Л. Логгинова, О. Семерик и др. – Вильнюс : Служба партнерства EuroCaso в Восточной Европе, 2004. – 44 с.

Додаткова:

1. Гильманов А. А., Таишева Л. А. Успешные стратегии адвокации в области профилактики ВИЧ-инфекции //Общественное здоровье и здравоохранение. – 2008. – №. 2. – С. 15-17.

2. Згурська В. Л. Адвокаційна діяльність організацій громадянського суспільства //Держава і право. Юридичні і політичні науки. – 2013. – №. 61. – С. 435-440.

3. Линник С. О. Пріоритети державної політики у сфері охорони здоров'я України щодо реалізації міжнародних стратегій у сфері боротьби з ВІЛ/СНІД //Держава та регіони. Сер.: Державне управління. – 2013. – №. 1. – С. 173-178.

4. Менджул М. В., Навроцький В. В. Кампанії адвокати як інструмент демократичних перетворень //Ужгород: КАПЛ «ВЕСТЕД» видавництво Олександри Гаркуші–2011.–66 с.

5. Скрипка І. В., Семигіна Т. В. Практика колективного представництва інтересів в Україні (на прикладі людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом) / Наукові записки. – Т. 162. (Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота). – 2014. – С. 62-67.

6. Требін М. П. Громадянське суспільство в Україні: європейські поради та українські реалії //Гілея: науковий вісник. – 2013. – №. 76. – С. 247-250

Модуль 4. Менторська підтримка дітей та молоді

Основна:

1.Программа менторской поддержки. Методические рекомендации по внедрению в Украине. – К. : Международный Альянс по ВИЧ/СПИД, 2011. – 321 с.

2. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / [Т. Ф. Алексеєнко, Т. П. Басюк, О. В. Безпалько та ін.] ; за ред. І. Д. Зверєвої. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.

3.Тренинговое руководство по подготовке сотрудников и волонтеров проекта «Программа менторской поддержки». – К. : МБФ «Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине», 2013. – 100 с.

4.Кто такие менторы? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lookatme.ru/mag/how-to/inspiration-howitworks/213055-faq-mentors>

5.Спіріна Т. П. Програма менторської підтримки вразливих груп населення / Т. П. Спіріна. – // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : зб. наук. пр. / за ред. : В. С. Курило. – Луганськ : ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2014. – № 3. – С. 57-67.

6. Федорак Я. Яку користь може принести вам наставник чи ментор [Електронний ресурс] / Ярослав Федорак. - Режим доступу: <http://www.management.com.ua>

Додаткова:

2.Безпалько О. Спілкуємось та діємо : [навч.-метод. посіб.] / О. Безпалько, Ж. Савич. – К. : Навчальна книга, 2002. – 112 с.

3.Волонтерство: порадник для організатора волонтерського руху / [О. В. Безпалько, Н.В. Заверіко, І. Д. Зверєва та ін. ; уклад: Т. Л. Лях]. – К. : ВГЦ «Волонтер», 2001. – 176 с.

4. Панфилова А. П. Тренинг педагогического общения : учеб. пособ. для студ. вузов / Альвина Павловна Панфилова. – М. Издательский центр «Академия», 2006. – 336 с.

5. Сидоренко Е. В. Тренинг коммуникативной компетентности в деловом взаимодействии / Сидоренко Е. В. – СПб. : Речь, 2008. – 208 с.

6. Юдина И. Г. Когда не знаешь, как себя вести... Тренинг устойчивости подростков к коммуникативному стрессу : практ. пособие / Ирина Геннадиевна Юдина. – М. : АРКТИ, 2007. – 64 с.

7. Программа менторской поддержки. Методические рекомендации по внедрению в Украине. – К. : Международный Альянс по ВИЧ/СПИД, 2011. – 321 с.

8. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / [Т. Ф. Алексєнко, Т. П. Басюк, О. В. Безпалько та ін.] ; за ред. І. Д. Зверєвої. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.

9. Тренинговое руководство по подготовке сотрудников и волонтеров проекта «Программа менторской поддержки». – К. : МБФ «Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине», 2013. – 100 с.

10. Кто такие менторы? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lookatme.ru/mag/how-to/inspiration-howitworks/213055-faq-mentors>

11. Спіріна Т. П. Програма менторської підтримки вразливих груп населення / Т. П. Спіріна. – // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : зб. наук. пр. / за ред. : В. С. Курило. – Луганськ : ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2014. – № 3. – С. 57-67.

12. Федорак Я. Яку користь може принести вам наставник чи ментор [Електронний ресурс] / Ярослав Федорак. - Режим доступу: <http://www.management.com.ua>

Модуль 5. Інноваційна діяльність у соціальній сфері

Основна:

1. Буркова Л. В. Соціономічні професії: підготовка спеціалістів у вищих навчальних закладах (теоретико-методологічний аспект) : монографія. - К. : ВІКНУ, 2010. – 210 с.

2. Журавель Т. В. Сходинки: просвітницько-профілактичні тренінгові заняття з підлітками: Навч.-метод. посібник для соціальних педагогів,

соціальних працівників, аутич-працівників, практичних психологів / Т. В. Журавель, В. В. Лях, Т. Л. Лях, Г. Б. Скіпальська // За наук. ред. проф. І. Д. Звереві – К. : Видавничий дім "Калита", 2010. – 164 с.

3. Семигіна Т. В. Інновації у соціальних службах : навч.-метод. посіб. / Т. В. Семигіна, В. В. Покладова, І. М. Грига та ін. – К. : Університетське видавництво «Пульсари», 2002. – 168 с.

4. Стадник В. В. Інноваційний менеджмент : Навчальний посібник. / В. В. Стадник, М. А. Йохна – К. : Академвидав, 2006. – 464 с.

Додаткова:

1. Антонюк Л. А. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації / Л. А. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук – К. : КНЕУ, 2003.

2. Бондаренко Ю. В. Оцінка соціальних проектів та програм як інструмент ефективного управління недержавною некомерційною організацією. – К., 2006. – 127 с.

3. Вавжиняк Б. Управління знаннями - виклик майбутньому // Менеджмент: методологія і практика [Електронний ресурс] / Б. Вавжиняк - Режим доступу: <http://www.management.com.ua/hrm/hrm016.html>

4. Діденко В. М. Менеджмент. Підручник. – К.: Кондор, 2008. – 584 с.

5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. / І. М. Дичківська – К.: Академвидав, 2004. – 340 с.

6. Єрмаков І. Г. На шляху до школи життєвої компетентності: проектний підхід // Метод проектів: традиції, життєві результати. – К.: Департамент, 2003. – С. 15-16.

7. Інноваційні моделі соціальних послуг. Проекти Українського фонду соціальних інвестицій. [Т. В. Брижоватий, В. С. Довбня, Л. П. Дума та ін.] ; за ред. Н. В. Кабаченко. – К. : ЗАТ «ВІПОЛ». – 2006. – 320 с.

8. Інноваційні моделі соціальних послуг. Проекти Українського фонду соціальних інвестицій. Том 2. [Т. В. Брижоватий, Л. П. Дума, О. О. Савченко та ін.] ; за ред. Н. М. Шкуратової. – К. : ТОВ «ЛІЛЛ». – 2007. – 159 с.

9. Інноваційні моделі соціальних послуг. Проекти Українського фонду соціальних інвестицій. Том 3. [Л. В. Бондарчук, Л. П. Дума, Н. В.

Кабаченко та ін.] ; за ред. Н. М. Шкуратової. – К. : ТОВ «ЛЛЛ». – 2007. – 320 с.

10. Кузьмин А. Мониторинг и оценка социальных программ. – Доступно з [www. processconsulting](http://www.processconsulting).

11. Курбатов В.И., Курбатова О.В. Социальное проектирование. – Учебное пособие. – Ростов н/Д.: Фенікс, 2001. – 416 с.

12. Лесникова С.Г. Проектная деятельность как средство развития социальной инициативности подростка в условиях детской общественной организации: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. – М., 2005. – 185 с.

13. Ментор [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.mentor.prom.ua>

14. Освітні технології / За ред. О. М. Пехоти. – К.: А.К.С., 2002. – 256 с.

15. Павленко І. А. Економіка та організація інноваційної діяльності [Електронний ресурс] / І. А. Павленко - Режим доступу: studentam.kiev.ua/content/view/697/93/

16. Підготовка волонтерів до роботи у службі «Телефон Довіри» : [метод. посіб.] / [Н. П. Архангельська, С. П. Бабарика, С. Я. Беляєва та ін.]. - К. : ДЦССМ, 2003. - 116 с.

17. Плышевский В. Г. Прогнозирование, проектирование и моделирование в социальной работе. – М.: Социально-технологический институт МГУС, 2001. – 95с.

18. Пометун О. І. Молодь обирає дію: Соціальне проектування – новий підхід до виховання молоді // Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: Практико зорієнтований збірник. – К.: Департамент, 2003. – С. 327-333.

19. Семігіна Т.В, Методичні матеріали до теми «Соціальні інновації». – К., 1999. – 14 с.

20. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників /За заг. ред. А.Й.Капської, І.М.Пінчук, С.В.Толстоухової. – К., 2000. – 260 с.

21. Соціальна педагогіка. Мала енциклопедія / За ред. І.Д. Зверєвої. – К., 2008.

22. Соціальна робота: технологічний аспект: Навчальний посібник / За ред. А.Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.

23. Соціальна сфера: реальність і контури майбутнього [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.vlc.net.ua/PUBLIK/Mono58.htm

24. Тян Р. Б, Холод Б. І., Ткаченко В. А. Управління проектами: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.

25. Шендеровський К. Моніторинг в соціальній роботі. – К., Главник, 2006. – 144 с.

26. Федорак Я. Яку користь може принести вам наставник чи ментор [Електронний ресурс] / Ярослав Федорак. - Режим доступу: <http://www.management.com.ua>